

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Врз основа на член 43 став 2 алинеа 8 и 51 став 4 од Законот за високо образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/18), Националниот совет за високо образование и научно – истражувачка дејност во согласност со министерот надлежен за високото образование, донесе:

**Правилник
за стандардите и постапката за надворешна евалуација и самоевалуација**

I ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат стандардите и постапката за спроведување на надворешна евалуација и самоевалуација на системот за обезбедување на квалитет на високообразовните установи во Република Северна Македонија.

Член 2

Евалуацијата претставува процена на квалитетот на високото образование која опфаќа процедури за проценување на квалитетот во институциите за високо образование, на академскиот кадар и на нивните студиски програми според прифатените постапки и стандарди и водичот (насоките) за обезбедување на квалитет усвоени од европските институции за обезбедување на квалитет во високото образование и други организации и асоцијации кои имаат улога да ги воспоставуваат и применуваат европските стандарди и упатства за обезбедување на квалитет на европскиот простор за високо образование.

Член 3

Евалуацијата на високообразовните установи се врши преку:

1. надворешна евалуација и
2. самоевалуација.

Надворешната евалуација претставува процена на квалитетот на високото образование од страна на стручно тело, на начин и според услови определени во овој правилник.

Самоевалуација претставува процена на квалитетот на високото образование од страна на самата високообразовна установа, на начин и според услови определени со статут на универзитетот или статутот на самостојната висока стручна школа, која се спроведува според Европските стандарди и насоки за внатрешно обезбедување на квалитет, предвидени во овој правилник.

Член 4

Со постапката за надворешна евалуација и самоевалуација се проценува функционалноста и ефикасноста на системот за внатрешно обезбедување на квалитет на високообразовните установи во Република Северна Македонија.

Целта на постапката е да се процени дали системот за внатрешно обезбедување на квалитет на високообразовната установа е воспоставен и ефикасен за да овозможи остварување на нејзината мисија и нејзиниот севкупен развој.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Со евалуацијата на високообразовните установи се поттикнува развојот на културата на квалитет во високото образование во Република Северна Македонија.

II ОДБОР ЗА ЕВАЛУАЦИЈА

Член 5

Одборот за евалуација на високото образование (во понатамошниот текст Одборот) е орган на Агенцијата за квалитет во високото образование (во понатамошниот текст АКВО).

Одборот е колективно стручно тело кое ја спроведува надворешната евалуација на високообразовните установи, со права и одговорности утврдени во Законот за високо образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/18) и овој правилник.

Одборот за евалуација е самостоен и независен во својата работа и одлучување.

Одборот работи и одлучува на седници, кои се свикнуваат по потреба, а најмалку два пати во месецот.

За уредување на одредени работи од својата надлежност Одборот за евалуација носи соодветни акти.

Одборот за евалуација на секои шест месеци доставува извештај за својата работа до министерството надлежно за работите на високото образование и до Националниот Совет за високо образование и научно-истражувачка дејност (во понатамошниот текст, Националниот совет).

Извештајот од ставот 6 од овој член задолжително се објавува на веб страната на Агенцијата за квалитет на високото образование и на веб страната на министерството надлежно за работите на високото образование.

Членовите на Одборот за евалуација и стручните комисии за надворешна евалуација имаат право на соодветен надоместок за својата работа како и за реално направените трошоци во постапката за надворешна евалуација (патни и дневни трошоци, трошоци за осигурување и др.), кои ги утврдува Владата на Република Северна Македонија.

III ПОСТАПКА ЗА НАДВОРЕШНА ЕВАЛУАЦИЈА

Подготовка на надворешната евалуација

Член 6

Постапката за надворешна евалуација на системот за обезбедување на квалитет на високообразовните установи ја спроведува Одборот за евалуација на високото образование.

Надворешната евалуација се спроведува на ниво на единица на универзитет односно факултет, уметничка академија и висока стручна школа кои се во состав на универзитет; самостојна висока стручна школа; научен институт како вршител на високообразовна дејност; високообразовна установа на верска заедница и странска високообразовна институција која врши високообразовна дејност на територијата на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст, високообразовна установа).

Надворешната евалуација на високообразовните установи се спроведува врз основа на годишен план кој го донесува Одборот за евалуација. Одборот за евалуација подготвува план за спроведување на надворешна евалуација на високообразовните установи во Република Северна

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Македонија, согласно кој секоја високообразовна установа поминува низ надворешна евалуација еднаш на секои пет години. Годишниот план вклучува и прелиминарен распоред на посети на високообразовните установи.

Годишниот план се објавува на веб страната на АКВО.

Одборот за евалуација може да спроведе надворешна евалуација и врз основа на барање од Националниот совет, високообразовната установа или министерот надлежен за високото образование. Барањето ги содржи и причините за спроведување на надворешна евалуација на високообразовната установа.

Надворешна евалуација во случаите предвидени во став 5 на овој член може да се спроведе само еднаш на секои пет години.

По барањето во случаите предвидени во став 5 на овој член одлучува Одборот. Доколку барањето биде усвоено, се применуваат одредбите за спроведување на надворешна евалуација од овој правилник.

Трошоци

Член 7

Трошоците за постапката за надворешна евалуација која се спроведува врз основа на годишниот план на Одборот ги сноси високообразовната установа која е предмет на евалуацијата. Високообразовната установа ги сноси трошоците и во случај кога надворешната евалуација се спроведува на нејзино барање.

Трошоците за постапката за надворешна евалуација која се спроведува врз основа на барање на Националниот совет или министерот надлежен за високото образование ги сноси министерството надлежно за високото образование.

Фази на постапката за надворешна евалуација

Член 8

Надворешната евалуација се спроведува според следниве фази:

1. формирање на стручна комисија за надворешна евалуација на високообразовна установа;
2. подготовка за посета;
3. посета на високообразовната установа;
4. подготовка на извештај и
5. натамошно следење.

Стручна комисија за надворешна евалуација на високообразовна установа

Член 9

Надворешната евалуација ја врши стручна комисија за надворешна евалуација (во понатамошниот текст, стручна комисија) на високообразовна установа која ја формира Одборот за евалуација.

За секоја високообразовна установа која е предмет на надворешна евалуација се формира посебна стручна комисија.

Стручната комисија е составена од претседател и членови.

Составот на стручната комисија вклучува домашни и странски експерти.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Бројот на членови на стручната комисија се определува во зависност од бројот на студиски програми кои се изведуваат на високообразовната установа.

Бројот на членовите на стручната комисија за надворешна евалуација на високообразовни установи кои изведуваат:

- до десет студиски програми на сите циклуси изнесува три члена;
- од 11-20 студиски програми на сите циклуси изнесува пет члена и
- над 20 студиски програми изнесува седум члена.

Најмалку две третини од стручната комисија од ставот 1 на овој член ја сочинуваат професори од универзитети од земјите членки на Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование.

Најмалку еден член на стручната комисија се бира од редот на членовите на Одборот за евалуација.

По правило, во составот на стручната комисија за надворешна евалуација на високообразовна установа која изведува над 20 студиски програми се вклучуваат и студенти.

Претседател на стручната комисија е членот на Одборот за евалуација.

Претседател на стручната комисија не може да биде претседателот на Одборот за евалуација.

Услови за избор на странски експерти

Член 10

За странски експерт за надворешна евалуација може да биде избрано лице кое :

- е странски државјанин;
- е избрано во звање редовен или вонреден професор на акредитиран универзитет во земја – членка на Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование;
- има претходно искуство во евалуација на високообразовни институции во најмалку две земји – членки на Европската унија и
- има познавање на англискиот јазик.

Постапка за избор на странски експерти

Член 11

Странските експерти се бираат на конкурс кој се објавува на веб страната на АКВО еднаш годишно.

Конкурсот трае 30 дена. Листата на експерти се дополнува и се објавува на годишно ниво за сите научни полиња/области (според Фраскатиевата класификација, согласно Законот за високо образование) за кои е предвидено спроведување на надворешна евалуација согласно Годишниот план на Одборот.

За објавениот конкурс Одборот ги известува Европското здружение на универзитети, Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование и неговите членки, како и други релевантни странски институции и организации.

Изборот на експертите го врши Одборот.

Одборот води регистар на избраните странски експерти кој се објавува на веб страната на АКВО.

Услови за избор на членови од редот на студентите

Член 12

За член од редот на студентите во стручната комисија за надворешна евалуација може да биде избрано лице кое:

- е државјанин на Република Северна Македонија ;
- има статус на редовен студент на прв, втор или трет циклус на студии во земјата;
- има претходно искуство во евалуација на високообразовни институции во земјата или странство и
- има познавање на англискиот јазик.

Постапка за избор на членови од редот на студентите

Член 13

Членовите од редот на студентите се бираат на конкурс кој се објавува на веб страната на АКВО.

Конкурсот трае 30 дена и се објавува на годишно ниво.

За објавениот конкурс Одборот ги известува универзитетите, студентските собранија, студентските организации и други релевантни институции и организации.

Изборот на членовите од редот на студентите го врши Одборот.

Одборот води регистар на избраните членови од редот на студентите кој се објавува на веб страната на АКВО.

Формирање на стручната комисија за надворешна евалуација

Член 14

Стручната комисија за надворешна евалуација на високообразовна установа ја формира Одборот врз основа на Годишниот план, во рок од 30 дена од усвојувањето на Годишниот план. Во случаите кога надворешната евалуација се спроведува на барање од Националниот совет, високообразовната установа или министерот надлежен за високото образование, стручната комисија се формира во рок од 15 дена од усвојувањето на барањето за надворешна евалуација.

Членот односно членовите од редот на Одборот за евалуација се бираат од соодветното научно подрачје на високообразовната установа која е предмет на надворешна евалуација.

Изборот на странски експерти и членови од редот на студентите се врши од лицата евидентирани во регистрите кои ги води Одборот.

При изборот на членовите на стручната комисија, се води сметка за усогласеноста меѓу природата и профилот на високообразовната установа која е предмет на евалуација и профилот на секој потенцијален член на стручната комисија, вклучувајќи го и научното поле/област на кое се избрани, меѓународниот ранг на универзитетот на кој се вработени странските експерти, циклусот на студии на кој се запишани членовите од редот на студентите како и родовата застапеност и соодветната и правична застапеност на заедниците, со почитување на критериумите на стручност и компетентност, согласно одредбите на Законот за високо образование.

Доколку во Одборот за евалуација нема член кој е од соодветно научно подрачје се ангажираат надворешни стручни лица - професори од други високообразовни установи, акредитирани во Република Северна Македонија.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Надворешните стручни лица мора да имаат објавено најмалку десет научни труда во референтни научни публикации, освен професорите по стручно уметнички предмети. Како надворешни стручни лица не можат да бидат ангажирани лица избрани за ректор или проректор на универзитет, декан или продекан на факултет, односно директор на висока стручна школа, директор на научна установа која изведува високообразовна дејност, член на Националниот совет или член на Одборот за акредитација.

Член 15

Членовите на стручната комисија се обврзани:

- да делуваат независно, непристрасно, стручно, компетентно и одговорно;
- да не ги претставуваат и застапуваат интересите на своите матични установи или институции;
- да немаат конфликт на интереси;
- да немаат директни релации со високообразовната установа или студиската програма која е предмет на надворешна евалуација;
- да бидат добро запознаени со системот во високото образование и со начелата на надворешната евалуација и
- да поседуваат вештини за тимска работа потребни за извршување на задачите.

Договор за ангажман

Член 16

Членовите на стручната комисија склучуваат договор со АКВО во кој се регулираат нивните права и обврски.

Членовите на стручната комисија потпишуваат изјава за доверливост, заштита и неоткривање на информациите кои ќе произлезат во постапката, како и изјава за отсуство на конфликт на интереси.

Обука на членовите на стручната комисија

Член 17

Пред спроведувањето на надворешната евалуација, Одборот задолжително организира обука за сите членови на стручната комисија односно стручните комисији. На обуката членовите се стекнуваат со теоретски познавања и практични вештини во врска со системот на високото образование во Република Северна Македонија, постапката и методологијата за надворешна евалуација, стандардите за квалитет во високото образование, релевантните обрасци за спроведување на постапката, како и други релевантни аспекти на надворешната евалуација.

Концептот и форматот на обуката како и предавачите ги утврдува Одборот. Обуката се организира на англиски јазик. Трошоците за обуката ги сноси АКВО.

За спроведената обука Одборот за евалуација издава сертификат за завршена обука.

Само лице кое ја завршило предвидената обука може да врши надворешна евалуација.

Член 18

Членовите на стручната комисија се должни:

- да ја проучат целокупната документација која е доставена од високообразовната установа;
- да учествуваат на состаноците на стручната комисија;
- да учествуваат во посета на високообразовната установа;
- да подготват индивидуален извештај од надворешната евалуација на установата;

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

- активно да учествуваат во оценувањето на установата и подготовката на Извештајот од надворешна евалуација;
- подготвуваат одговор на приговор поднесен од страна на високообразовната установа;
- го оценуваат постапувањето по наодите од страна на високообразовната установа за која е предложено одземање на акредитацијата на установата или на одредени студиски програми;
- да се придржуваат до определените рокови и
- да извршуваат други задачи поврзани со процесот на евалуација согласно поделбата на задачите меѓу членовите на комисијата.

Член 19

Претседателот на стручната комисија е должен:

- да ја координира работата на стручната комисија;
- да ги води седниците на стручната комисија;
- да ги води средбите со претставниците на високообразовната установа и други релевантни институции за процесот на евалуација;
- да учествува во пишувањето и одобрувањето на Извештајот од надворешна евалуација;
- да го достави Извештајот од надворешна евалуација до Одборот за евалуација и
- да извршува други задачи поврзани со процесот на евалуација согласно овој правилник.

Координатори при АКВО

Член 20

Координатор е лице вработено во АКВО чија задача е да обезбеди техничка и административна поддршка на стручната комисија избрана од страна на Одборот за евалуација.

Постојат шест координатори за секое научно-истражувачко подрачје според Меѓународната Фраскатијева класификација: 1. Природно-математички науки; 2. Техничко-технолошки науки; 3. Медицински науки и здравство; 4. Земјоделски и ветеринарни науки; 5. Општествени науки и 6. Хуманистички науки.

Член 21

Должности на координаторот при АКВО се:

- да дава техничка и административна поддршка во работата на стручната комисија;
- да обезбеди непречено одвивање на процесот на надворешна евалуација согласно со одредбите на овој правилник и определените временски рамки;
- да ја прегледа документацијата која е доставена од страна на високообразовната установа и да ја провери нејзината комплетност и веродостојност;
- да подготвува материјали и да ги доставува на членовите на стручната комисија;
- да присуствува на сите работни состаноци на стручната комисија и води записник;
- да ги координира средбите со утврдените соговорници во високообразовната установа, како и да ги достави дополнителните материјали кои ѝ се потребни на комисијата во подготовката на посетата;
- да ја извести високообразовната установа во која ќе се спроведува евалуацијата за распоредот на посетата, за имињата и/или позициите на лицата со кои ќе се водат состаноците, како и доколку е потребно, да побара дополнителни материјали од високообразовната установа.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

- да обезбеди Извештајот од надворешна евалуација навремено да биде доставен на седницата на Одборот за евалуација во согласност со планираната временска рамка и
- да извршува и други задачи поврзани со спецификите на евалуацијата, определени од претседателот на стручната комисија.

Координатор во високообразовната установа

Член 22

Во фазата на подготовка на надворешната евалуација, високообразовната установа која е предмет на евалуација определува координатор.

Должности на координаторот се:

- да обезбеди непречено одвивање на процесот на надворешна евалуација на високообразовната установа;
- во соработка со координаторот при АКВО, да ја организира посетата на високообразовната установа, распоредот на средби и други логистички прашања;
- доколку е потребно, да обезбеди преведувач на англиски јазик за време на посетата, согласно закон;
- да постапува по насоките на стручната комисија во врска со надворешната евалуација и да го организира доставувањето на дополнителни информации и материјали и
- врши други работи утврдени во овој правилник.

Доставување на Одлука за формирање на стручната комисија

Член 23

По изборот на стручната комисија за евалуација, најмалку 60 дена пред започнување на посетата на високообразовната установа, претседателот на Одборот за евалуација ја доставува Одлуката за формирање на стручната комисија до високообразовната установа, која е предмет на надворешна евалуација.

Во случај на постоење на конфликт на интереси на член на стручната комисија, високообразовната установа го известува Одборот за евалуација во рок од 8 дена од денот на приемот на одлуката.

Одборот за евалуација се произнесува во рок од 8 дена од приемот на известувањето за постоење на конфликт на интереси од високообразовната установа.

Документи за надворешна евалуација

Член 24

Високообразовната установа е должна во рок од 30 дена од приемот на Одлуката за формирање на стручна комисија за надворешна евалуација, да достави:

1. извештај/извештаи за самоевалуација на установата за последните пет години (пополнет на образецот утврден од Одборот за евалуација во Прилог 1 на овој правилник, на англиски јазик);
2. пропратна документација (наведена во Прилог 2 на овој правилник) и
3. други акти, документи, стратегии, планови и сл. кои се од значење за евалуација на квалитетот на високото образование.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Документите од став 1 на овој член се доставуваат во електронска форма и во печатена форма во 2 примероци, согласно Упатство кое го подготвува Одборот.

Доколку установата не ги достави документите во предвидениот рок од став 1 на овој член, стручната комисија подготвува Извештај од надворешна евалуација со предлог за одземање на акредитацијата на установата и на студиските програми кои се изведуваат на установата во рок од 15 дена од истекот на рокот од став 1 на овој член.

Дополнителни информации

Член 25

Стручната комисија го разгледува извештајот за самоевалуација со придружната документација доставен од високообразовната установа.

По потреба, стручната комисија може да побара дополнителни информации и/или документи. Високообразовната установа е должна да ги достави дополнителните информации и/или документи во рок од 8 дена од приемот на барањето од страна на стручната комисија.

Доколку високообразовната установа не ги достави бараните дополнителни информации и материјали во предвидениот рок, стручната комисија постапува и ги оценува доставените документи.

Подготовка за посета на високообразовна установа

Член 26

Во фазата на подготовка на посета се реализираат следниве активности:

- се разгледува доставената документација предвидена во член 24 на овој правилник;
- доколку е потребно, се бараат дополнителни информации и/или документи;
- се подготвува план на посетата на високообразовната установа со распоред на средби и
- се вршат други работи релевантни за надворешната евалуација на установата.

Посета на високообразовната установа

Член 27

Посетата на високообразовната установа се реализира согласно Годишниот план, а најдоцна 30 дена од доставувањето на документацијата предвидена во член 24 од овој правилник до стручната комисија за надворешна евалуација.

Пред посетата на високообразовната установа која е предмет на надворешна евалуација, претседателот на стручната комисија ги запознава членовите со нивните цели, задачи и обврски, со планот на програмата за посета и временските рокови и други релевантни аспекти.

Член 28

Посетата на високообразовната установа која е предмет на надворешна евалуација ја врши стручната комисија и координаторот на стручната комисија во својство на административно-техничко лице врз основа на план усогласен помеѓу претседателот на стручната комисија, координаторот при АКВО и координаторот на високообразовната установа.

Посетата на високообразовната установа задолжително вклучува разговор со:

- управата на високообразовната установа и телото надлежно за развој и имплементација на политиката за обезбедување квалитет (доколку е применливо);

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

- наставниот кадар на сите циклуси на студии кои се изведуваат на установата (најмалку 10 наставници),
- административно - техничкиот кадар (најмалку 5 вработени);
- претставници на студентите односно студентските собранија или студентски организации (најмалку 10);
- лица кои дипломирале, магистрирале и докторирале на студиските програми во последните 5 години (најмалку 10);
- претставници на најмалку 3 работодавци кои вработуваат лица кои дипломирале, магистрирале и докторирале на установата и
- други претставници релевантни за обезбедување на квалитетот на високото образование.

Посетата завршува со состанок помеѓу раководството на високообразовната установа и стручната комисија.

При остварувањето на посетата стручната комисија посебно внимание ќе посвети на исполнувањето на стандардите и индикаторите за квалитет на високото образование предвидени во овој правилник.

Член 29

Стручната комисија задолжително ги посетува библиотеката, службата за студентски прашања, лабораторијата/ите, просториите за настава и вежби, компјутерскиот центар, центарот за кариера итн. и врши увид во техничката опрема и ресурсите со кои располага установата.

За време на посетата може да побараат увид во доставената документација предвидена во чл. 24 како и прецизирање на информациите наведени во Извештајот од самоевалуацијата на високообразовната установа.

Високообразовната установа е должна на стручната комисија да ѝ обезбеди соодветен простор, каде ќе работи додека трае посетата.

Посетата на установата трае најмногу 3 дена.

Индивидуален извештај

Член 30

Врз основа на документацијата предвидена во чл. 24 од овој правилник и остварената посета на високообразовната установа, секој член на стручната комисија подготвува индивидуален извештај во рок од 8 дена од завршувањето на посетата на високообразовната установа.

Индивидуалниот извештај се подготвува на образец утврден од Одборот за евалуација во Прилог 3 на овој правилник, на англиски јазик.

Во извештајот посебно се оценува исполнетоста на стандардите и индикаторите за квалитет на високото образование предвидени во Прилог 2 на овој правилник.

Оценувањето се врши со скала од три оценки: „го исполнува индикаторот“, „делумно го исполнува“ и „не го исполнува индикаторот“. Дадената оценка наративно се образложува. Оценувањето се применува во подготовката на индивидуалниот извештај и на извештајот од надворешната евалуација.

Оцена на стандардите и индикаторите за квалитет

Член 31

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Еден стандард за квалитет се смета за исполнет доколку најмалку две третини од индикаторите за тој стандард се оценети со оцена „го исполнува индикаторот“.

Стручната комисија предлага на високообразовната установа да ѝ се продолжи акредитацијата доколку исполнува најмалку осум од предвидените стандарди за квалитет на високото образование при што установата задолжително треба да ги исполни стандардите 2,3,5 и 6.

Членовите на стручната комисија посебно ја анализираат исполнетоста на стандардите и индикаторите во делот на студиските програми и даваат соодветно мислење и предлози согласно чл. 53 став 1 т. 2. од Законот за високото образование.

Стручната комисија предлага да се продолжи акредитацијата на студиската програма доколку исполнува најмалку две третини од индикаторите предвидени за стандардите 2,3,5 и 6 за таа студиска програма.

Извештај од надворешна евалуација

Член 32

Во рок од 15 дена од доставувањето на индивидуалните извештаи се подготвува Извештајот од надворешната евалуација на високообразовната установа.

Извештајот го подготвува претседателот на стручна комисија во соработка со членовите на комисијата. Извештајот ги вклучува оцените и образложението од индивидуалните извештаи на членовите на стручната комисија и се подготвува на образецот утврден од Одборот за евалуација во Прилог 4 на овој правилник, на англиски јазик. Извештајот се преведува на македонски јазик и на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Северна Македонија.

По правило, завршните оценки за исполнетоста на стандардите и индикаторите за квалитет се утврдуваат со консензус помеѓу членовите на стручна комисија.

Во случај на несогласување, членот на стручната комисија има право да го издвои своето мислење.

Извештајот содржи предлог за продолжување или одземање на акредитацијата на установата и на студиските програми кои се изведуваат на установата.

Извештајот задолжително содржи СВОТ (SWOT) анализа и препораки за подобрување во фазата на натамошно следење.

Стручната комисија го усвојува Извештајот од надворешната евалуација со двотретинско мнозинство од вкупниот број на членови. Индивидуалните извештаи се доставуваат во прилог на Извештајот од надворешната евалуација.

Извештајот се доставува до Одборот за евалуација на усвојување. Одборот не може да ги менува наодите, препораките или предлозите утврдени од стручната комисија.

Член 33

Извештајот подготвен од страна на стручната комисија се разгледува на првата наредната седница на Одборот за евалуација.

Извештајот се усвојува со мнозинство гласови од присутните членови, доколку на седницата присуствуваат повеќе од половина од вкупниот број на членови.

Усвоениот Извештај се објавува на веб страната на АКВО и се доставува до високообразовната установа.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Во случај кога Извештајот содржи предлог за продолжување на акредитацијата на установата и студиските програми, Одборот во рок од 8 дена го доставува извештајот и предлогот до Одборот за акредитација.

Во случаите кога надворешната евалуација се спроведува на барање од Националниот совет, високообразовната установа или министерот надлежен за високото образование, усвоениот Извештај се доставува и до органот кој побарал спроведување на постапка за надворешна евалуација.

Надоместокот за работата на членовите на стручната комисија и реално направените трошоци во постапката за надворешна евалуација се исплаќаат во рок од 8 дена од усвојувањето на Извештајот од надворешна евалуација.

Право на приговор

Член 34

Високообразовната установа има право на приговор против усвоениот извештај од надворешната евалуација.

Приговорот се доставува до Одборот за евалуација во рок од 15 дена од добивањето на усвоениот Извештај од надворешна евалуација.

Со приговорот може да се оспори законитоста на постапката за надворешна евалуација односно дали таа е спроведена согласно Законот за високото образование или овој правилник или фактичката состојба утврдена од стручната комисија.

Со приговорот не може дополнително да се доставуваат податоци и документација која не била доставена пред или за време на посетата на стручната комисија.

При постапување по приговорот, Одборот за евалуација може да одлучи:

- да се достави приговорот до стручната комисија на разгледување;
- да го отфрли приговорот на високообразовната установа или
- да го одбие приговорот на високообразовната установа.

Доколку Одборот одлучи да се достави приговорот на разгледување, стручната комисија која го изготвила Извештајот во рок од 15 дена го разгледува приговорот и доставува одговор на приговорот до Одборот за евалуација.

Одборот за евалуација го усвојува одговорот на приговорот на стручната комисија и го доставува до високообразовната установа.

Член 35

Во случај кога Извештајот содржи предлог за одземање на акредитацијата на установата или студиската програма, Одборот ја известува високообразовната установа да ги отстрани недостатоците односно да постапи по забелешките наведени во Извештајот од надворешната евалуација на установата во рок од 90 дена.

Високообразовната установа го известува Одборот за преземените мерки по наодите наведени во Извештајот за надворешна евалуација и доставува соодветна документација.

Одборот ги доставува документите од високообразовната установа во рок од 3 дена до стручната комисија за утврдување на исполнетоста на стандардите и индикаторите односно исполнување на забелешките и недостатоците од Извештајот од надворешната евалуација.

За исполнетоста на стандардите и индикаторите одлучува стручната комисија и го известува Одборот во рок од 8 дена од приемот на документите.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Доколку високообразовната установа ги отстранила недостатоците односно постапила по забелешките, стручната комисија изработува втор Извештај од надворешната евалуација кој се доставува до Одборот за евалуација на усвојување.

За извештајот од претходниот став, Одборот постапува во согласност со член 33 од овој правилник.

Доколку високообразовната установа не постапи во предвидениот рок, Одборот за евалуација е должен да достави предлог за одземање на акредитацијата на установата или на конкретната студиска програма до Одборот за акредитација во рок од 15 дена од истекот на рокот од став 1 на овој член.

Доколку високообразовната установа не ги отстранила недостатоците односно не постапила по забелешките, Одборот за евалуација е должен да достави предлог за одземање на акредитацијата на установата или на конкретната студиска програма до Одборот за акредитација во рок од 15 дена од приемот на известувањето од стручната комисија.

Акциски план за подобрување

Член 36

Високообразовна установа која била предмет на надворешна евалуација, а за која е изготвен позитивен извештај, е должна во период од два месеци по добивање на усвоениот Извештај од надворешна евалуација да изработи акциски план за подобрување, кој ќе биде во согласност со препораките содржани во усвоениот Извештај.

Акцискиот план се доставува до Одборот за евалуација.

По спроведените активности содржани во акцискиот план, високообразовната установа доставува анализа и докази за спроведеното подобрување до Одборот за евалуација во рок од една година од усвојувањето на акцискиот план.

Одборот за евалуација ја следи имплементацијата на акцискиот план.

Завршен извештај од циклус на евалуација

Член 37

Во рок од 30 дена од завршување на евалуацијата на сите акредитирани високообразовни установи во Република Северна Македонија, Одборот ангажира надворешно лице (експерт) кое изготвува Завршен извештај од циклусот на евалуација.

Надворешното лице се избира по пат на конкурс.

Надворешното лице треба да биде редовен професор со најмалку петгодишно искуство во евалуација во земјата и странство, да има познавање на англискиот јазик и да има искуство со емпириски истражувања и подготовка на извештаи во земјата и странство. Надворешното лице ангажирано за подготовка на завршен извештај од циклус на евалуација ги исполнува и условите предвидени во чл. 15 став 6 од овој правилник.

Завршниот извештај од циклусот на евалуација претставува сеопфатна анализа на сите извештаи од надворешна евалуација на високообразовните установи во земјата подготвени во периодот утврден со Годишниот план на Одборот за евалуација.

Извештајот содржи осврт на идентификуваните позитивни елементи, слабости и предизвици во системот на високото образование, предлози за подобрување вклучувајќи предлози за подобрување на законската рамка, утврдените индикатори за квалитет на високото образование,

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

финансирањето и други релевантни аспекти за унапредување на квалитетот на високото образование итн.

Извештајот се доставува до Националниот совет, АКВО, Одборот за акредитација, високообразовните установи и министерството надлежно за работите на високото образование.

Трошоците за подготовка на завршен извештај од циклус на евалуација ги сноси АКВО.

IV САМОЕВАЛУАЦИЈА

Член 38

Самоевалуација на универзитет, на единиците на универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа, врши комисија за самоевалуација на универзитетот, односно на единицата на универзитетот, или комисија за самоевалуација на самостојната висока стручна школа, на начин и според услови определени со статут на универзитетот или статутот на самостојната висока стручна школа.

Членовите на комисиите од ставот 1 на овој член се избираат со тајно гласање од сенатот на универзитетот, односно од наставно-научниот совет, наставниот совет или научниот совет на единицата на универзитетот или од наставничкиот совет на самостојната висока стручна школа, од редот на наставниците со мандат од четири години и од претставниците на студенти-те за време од една година.

Самоевалуацијата се спроведува на интервали од најмногу три години.

Составен дел на самоевалуацијата е анкета на студентите за квалитетот на наставниот и соработничкиот кадар, која се спроведува во втората половина од семестарот односно учебната година, за секој предмет одделно, зависно дали се работи за едносеместрален или двосеместрален предмет.

Резултатите од самоевалуацијата се објавуваат на веб страната на универзитетот и на веб страната на секоја единица на универзитетот одделно (факултет, висока стручна школа или научен институт), односно на веб страната на самостојната висока стручна школа.

Стандарди и индикатори за квалитет во високото образование

Член 39

Високообразовните установи при спроведувањето на постапката за внатрешно обезбедување на квалитет односно постапката за самоевалуација, се раководат од стандардите и индикаторите за квалитет на високото образование, утврдени во овој правилник, во согласност со Водичот (насоките) кои се применуваат од Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование (ENQA).

Стандардите за квалитет во високото образование се:

- Стандард 1 - Институционални политики за обезбедување квалитет;
- Стандард 2 - Креирање, одобрување и следење на студиските програми;
- Стандард 3 - Учење, настава и вреднување насочено кон студентот;
- Стандард 4 - Запишување и напредување на студентите, дипломи и сертификати;
- Стандард 5 - Наставен кадар;
- Стандард 6 - Ресурси за учење и поддршка на студентите;

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

- Стандард 7- Управување со информации;
  - Стандард 8 - Информирање на јавноста и
  - Стандард 9 – Меѓународна соработка и интернационализација.
- Исполнетоста на стандардите се утврдува преку индикаторите утврдени во овој правилник.

Институционални политики за обезбедување квалитет

Член 40

Стандардот „Институционални политики за обезбедување квалитет“ ги опфаќа следниве индикатори:

- Институцијата има политика за обезбедување на квалитет која е објавена и јавно достапна.
- Установата има ефикасен и логичен систем за обезбедување на квалитет на образованието. Таа користи различни алатки за оценка и унапредување на квалитетот на образованието и редовно спроведува евалуација која ги опфаќа предметите, наставниот кадар, работата на помошните/студентски служби и општото ниво на задоволство во текот на студиите. Активностите се спроведуваат врз база на утврден календар на активности.
- Управата на установата е посветена на развојот и унапредување на квалитетот на образованието. Постои култура на координација и соработка помеѓу засегнатите страни во процесот. Установата поттикнува и обезбедува вклученост на студентите, работодавците и други релевантни институции/организации во процесот.
- Во рамките на установата функционира посебно тело надлежно за развој и имплементација на политиката за обезбедување квалитет.
- Установата редовно ги анализира информациите кои произлегуваат од системот за обезбедување на квалитет вклучувајќи ги и статистичките информации и презема мерки за подобрување на студиските програми врз основа на тие информации. Извештајот од самоевалуација е објавен на веб страната на установата.
- Обезбедувањето на квалитетот во установата претставува континуиран процес кој не завршува со извештајот од надворешната евалуација или со натамошното следење на установата. Препораките од претходната надворешна евалуација се имплементирани. Напредокот постигнат од последната надворешна евалуација е јасно демонстриран.

Креирање, одобрување и следење на студиските програми

Член 41

Стандардот „Креирање, одобрување и следење на студиските програми“ ги опфаќа следниве индикатори:

- Установата има донесен/и акт/и или правила со кој се уредува постапката за изработка и одобрување на студиските програми за прв, втор и трет циклус на студии (доколку е применливо).
- Содржината на студиските програми кои се изведуваат во установата е добро осмислена и опишана. Таа е релевантна за целта на програмата и постигнување на резултатите од учењето. Целите на предметите се дефинирани и усогласени со исходот на образовниот процес (learning outcome). Студиските програми се изработени во насока на непречен развој на студентот и овозможуваат студентите да се стекнат со академско знаење и вештини, вклучително и такви кои

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

може да бидат преносливи, што значи дека може да влијаат врз нивниот личен развој и може да бидат применети во развојот на нивните идни професии.

- Студиските програми одговараат на развојните потреби на општеството и економијата.
- Студиските програми се изработуваат/ревидираат во соработка со студентите и другите релевантни носители на интереси (деловна заедница, државни органи и други организации). Прибраните информации се анализираат, а програмата се прилагодува со цел да се избегне нејзино застарување. Процесот создава ефикасна средина за учење и поддршка на студентите.
- Студиските програми користат надворешна експертиза и референци. Програмата е усогласена со најдобрите странски практики и искуства.
- Студиските програми јасно го дефинираат целокупниот очекуван работен ангажман на студентот и вклучуваат добро структурирани надворешни активности (обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата, но му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии). Оптоварувањето овозможува студентот да учествува во надворешни активности за време на студиите. Практичната настава е соодветно валоризирана во оптоварувањето и нејзината реализација редовно се следи.
- Информациите за студиската програма објавени на сајтот на установата кореспондираат со официјалните записи. Информациите се објавени и на јазикот на кој се изведува програмата.
- Високообразовните установи ги следат и периодично да ги ревидираат своите студиски програми со цел истите ги постигнат поставените цели и да ги задоволат потребите на студентите и општествената заедница. Ревизијата е насочена кон континуирано подобрување на студиските програми. За активностите кои се планираат или се преземаат врз основа на ревизијата треба да се информираат сите засегнати учесници.
- Статистичките податоци (бројот на предмети кои се реализираат, бројот на студенти, оцени, број и причини за напуштање на студиите итн.) редовно се следат и системски се анализираат.

Учење, настава и вреднување насочено кон студентот

Член 42

Стандардот „Учење, настава и вреднување насочено кон студентот“ ги опфаќа следниве индикатори:

- Установата има развиен механизам кој гарантира дека програмите се изведуваат на начин со кој се мотивираат студентите да земат активно учество во креирањето на процесот на учење и дека оценувањето на студентите го отсликува овој процес.
- Установата ја почитува различноста на студентите и нивните потреби, овозможува флексибилни пристапи на учење. Се користат различни модели на реализација на настава онаму каде е тоа возможно како и мноштво на педагошки методи.
- Установата редовно врши адаптација на начините на изведување настава. Наставата се темели на интерактивно учење и учење ориентирано кон студентот. Пристапот на учењето е фокусиран на студентот, развојот на неговите вештини и компетенции. Пристапот е интердисциплинарен, базиран на студии на случај (case study) приспособен на циклусот на студии. Студиската програма вклучува и учење базирано на проекти.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

- Сите кои учествуваат во оценувањето на студентите (наставници, соработници итн.), се запознаени со постојните методи на тестирање и испитување и добиваат поддршка во развивањето на сопствени вештини во ова поле; оценувањето вклучува различни формални алатки за оценување, лабораториски вежби, задачи, проекти итн.
- Критериумите и методите на вреднување и оценување на студентите се однапред објавени и познати.
- Оценувањето им овозможува на студентите да го демонстрираат степенот на постигнати резултати од учењето. Студентите добиваат повратни информации кои, по потреба се поврзани со совети за понатамошниот процесот на учење. Оценувањето се спроведува доследно и праведно за сите студенти, во согласност со постојните процедури. Резултатите ги исполнуваат очекуваните исходи од учењето. Начинот на оценување е прилагоден на целите на предметите. Каде што е возможно, оценувањето се спроведува од страна на повеќе испитувачи.
- Во установата постои формална процедура за жалба вклучувајќи и пријава на корупција од студентите на сите видови на студии. Системот е функционален и ефикасен.

Запишување и напредување на студентите, дипломи и сертификати

Член 43

Стандардот „Запишување и напредување на студентите, дипломи и сертификати“ ги опфаќа следниве индикатори:

- Високообразовната установа соодветно ги спроведува однапред утврдените и објавени прописи кои ги покриваат сите фази на студирањето, т.е. запишувањето, напредувањето за време на студиите, дипломата и сертификатите. Прописите се јавно достапни.
- Установата има развиено функционална постапка и/или алатки за собирање и следење и за напредок на студентот и делува врз основа на добиените информации.
- Високообразовната установа има развиено постапка за признавање на периодите на студирање и претходно учење, што вклучува и признавање на неформалното и формалното учење, на студентите за време на студиите, вклучувајќи и за време на мобилноста на студентите.
- По завршувањето на студиите, студентите добиваат документација која ја појаснува стекнатата квалификација, компетенции и резултати од учењето, степенот, содржината и статусот на успешно завршените студии. Документација е јасна, разбирлива и сеопфатна.

Наставен кадар

Член 44

Стандардот „Наставен кадар“ ги опфаќа следниве индикатори:

- Високообразовната установа обезбедува компетентен наставен кадар за реализација на студиските програми. Квалификациите на наставниот кадар вклучен во изведувањето на студиските програми се соодветни на профилот и концептот на студиите како и на предвидените наставни предмети.
- Објавените трудови на наставниот кадар во референтни научните публикации во последните 5 години се релевантни и придонесуваат во развојот на квалитетни студии односно научната област.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

- Оптоварувањето на кадарот во делот на наставата е балансирано. Наставниот кадар се ангажира согласно законските одредби. Бројот на часови на наставниот кадар на годишно ниво е соодветен за реализација на квалитетна настава.
- Високообразовната установа има јасни, транспарентни и праведни процеси на вработување, преку услови за работа со кои се препознава важноста од наставната работа. Процесот се базира на академските квалификации и заслуги и нуди еднакви можности за сите кандидати. Праксата на установата кореспондира со утврдените критериуми.
- Установата има развиено постапка за обезбедување на соодветни работни услови за наставниот кадар. Кадарот располага со соодветна информатичка опрема, пристап до релевантни електронски бази од областа/студиската програма, соодветни просторни услови како и други ресурси релевантни за нивната работа.
- Установата нуди можности за професионален развој на наставниот кадар и постојано да го мотивира; редовно организира обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава, за нивните педагошки и технички вештини Установата редовно ги следи техничките вештини на наставниот кадар.
- Установата ангажира визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма. Нивниот профил е релевантен за студиската програма и носи додадена вредност.
- Се поттикнува научна работа со цел да се зајакне поврзаноста меѓу наставата и науката. Системот добро функционира и е ефикасен.
- Високообразовната установа поттикнува иновации во наставните методи и во користењето нови технологии.
- Установата има востановен систем на академски интегритет и спречување на плагијаризам.
- Установата има политика/документ/ акт за научноистражувачка работа. Индикаторите за научноистражувачката работа се утврдени и редовно се следат.
- Научноистражувачката работа кореспондира со локалните, регионалните и/или националните развојни цели како и социоекономскиот и културниот контекст. Ефектот од научноистражувачката работа на локалните, регионалните и/или националните развојни цели редовно се следи, врз основа на кој се вршат соодветни подобрувања.

Ресурси за учење и поддршка на студентите

Член 45

Стандардот „Ресурси за учење и поддршка на студентите“ ги опфаќа следниве индикатори:

- Установата обезбедува соодветно финансирање на активностите за учење и настава и на тој начин овозможува соодветни и лесно достапни ресурси за учење и поддршка на студентите. Системот за финансирање на установата односно студиските програми е ефикасен и се базира на потребите на студентите. Установата располага со систем за финансирање на научноистражувачка дејност кој сеопфатен и ефикасен.
- Техничките ресурси на установата (библиотеки, лаборатории, простории за работа, информатичка опрема и др.) се соодветни за реализација на студиската програма. Студентите и наставниот кадар вклучувајќи ги и лицата со посебни потреби имаат пристап до сите ресурси. Установата располага

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

со соодветна инфраструктура за учење на далечина. Техничките ресурси се предмет на редовен мониторинг во установата.

- Работата на помошните/административните служби е соодветно организирана и е во функција на внатрешното обезбедување на квалитет. Службите во својата работа ги земаат предвид флексибилните начини на учење и настава како и потребите на различната студентска популација (на пример, студентите постари од 25 години, вонредните и вработените студенти, студентите од странство и студентите со посебни потреби). Бројот на вработени помошните/административните служби и нивниот профил е соодветен за бројот на студенти на сите видови на студии. Помошниот и административен кадар има можност за развој на сопствените компетенции.
- Установата го поттикнува вклучувањето на студентите во научноистражувачки проекти на сите циклуси на студии.
- Студентите имаат на располагање специфични форми на поддршка вклучувајќи: советник за академски развој кој го следи нивниот развој, дава поддршка за планирање на кариерата и други академски предизвици и/или функционален Центар за кариера, менторски сесии, психолошка поддршка и др.
- Установата има функционален систем за следење на членовите на Алумни заедницата. Алумни заедницата е вклучена во развојните планови на установата. Установата организира редовни настани и/или иницијативи преку кои се одржува контактот со завршените студенти.
- Студентите активно учествуваат во управувањето на установата. Во рамките на установата функционира студентско собрание и студентски правобранител односно негов заменик. Установата ги поддржува општествените, културните и спортските активности на студентите. Таа им овозможува простории, поддршка како и годишен буџет.
- Студентите се запознаени со услугите и можностите кои им стојат на располагање.

Управување со информации

Член 46

Стандардот „Управување со информации“ ги опфаќа следниве индикатори:

- Високообразовната установа редовно прибира, анализира и користи информации кои се важни за успешно спроведување на студиските програми и другите активности. Преку ефикасен процес на собирање и анализа на податоци за студиските програми и другите активности, податоците се внесуваат во внатрешниот систем за обезбедување квалитет.
- Информациите кои се прибираат се релевантни за профилот на установата односно студиските програми и вклучуваат: клучните показатели на успехот; профилот на студентската популација; напредокот на студентите, успехот и стапката на отпишување на студентите; степен на исполнетост на очекувањата од студиските програми од страна на студентите; ресурсите за учење и поддршката кои се достапни на студентите, податоците за вработување на дипломираните студенти и нивните кариери итн. Студентите и вработените се вклучени во процесите на обезбедување и анализа на податоците како и во планирањето на активностите кои произлегуваат од нив.
- Установата води регистар на значајни настани, активности и процеси. Податоците се собираат, анализираат и се користат потребите на стратешкиот менаџмент на установата.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

- Безбедноста на информациите (во печатена и електронска форма) особено на информациите поврзани со податоците на студентите, резултатите од испитите, дискусијата на дигиталните платформи итн. е заштитена. Установата соодветно ги штити личните податоци на сите засегнати страни.

Информирање на јавноста

Член 47

Стандардот „Информирање на јавноста“ ги опфаќа следниве индикатори:

- Високообразовната установа редовно објавува податоци за своите активности и за студиските програми. Информациите објавени на веб страната и другите медиуми (печатени, социјални медиуми) на установата се точни, јасни, прецизни, објективни, ажурирани и лесно достапни. Установата редовно учествува или организира саеми на кои ги презентира своите активности и студиски програми. Информациите кои се однесуваат на активностите на високообразовните установи се корисни за потенцијалните и за тековните студенти, како и за поранешните студенти, други лица и јавноста.
- Високообразовната установа има објавено податоци за своите активности, вклучително и информации за студиските програми кои ги реализираат, критериумите за упис, предвидените цели од учењето, квалификациите со кои студентот се стекнува како резултат на учењето, постапките кои се применуваат во наставата, учењето и оценувањето, стапките на проодност и условите за учење кои им се на располагање на студентите, информациите за потенцијално вработување на дипломираните студенти како и документите предвидени во член 21 став 3 од Законот за високо образование.
- Клучните исходи од учењето и од научноистражувачката работа се објавуваат на веб страната на установата. На пример, пред одбрана на докторската дисертација, истата задолжително се објавува на веб страната на високообразовната установа на која се изведува третиот циклус на студии (доколку е применливо).

Меѓународна соработка и интернационализација

Член 48

Стандардот „Меѓународна соработка и интернационализација“ ги опфаќа следниве индикатори:

- Студентите активно ги користат можностите за мобилност на студентите. Мобилноста е соодветно вреднувана и признаена.
- Установата има развиено политика за меѓународна соработка и интернационализација. Таа има утврдено индикатори за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка и интернационализација. Овие индикатори редовно се следат.
- Определено е посебно тело надлежно за меѓународната соработка и интернационализација во рамките на установата.
- Установата има на располагање соодветни финансиски ресурси за реализација на меѓународна соработка. За потребите на меѓународната соработка установата одвојува финансиски ресурси од

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

сопствените приходи, но и користи средства од националниот буџет, странски донатори и програми, локалната самоуправа итн.

- Установата соработува со други институции во земјата и странство во функција на реализација на студиските програми. Реализира заеднички проекти со странски универзитети (конференции, мобилност и други соработки), а резултатите од тие проекти се релевантни за студиските програми. Установата реализира заеднички програми со странски универзитети.
- Установата има востановено систем за привлекување на наставници и студенти од странство. Странски професори редовно се вклучуваат во наставата, ангажирани се како ментори или членови на комисији за оценка на магистерски и докторски трудови итн. Бројот на странски студенти се зголемува.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 49

Одборот за евалуација во рок од 60 дена од стапувањето на сила на овој правилник ќе го донесе Годишниот план за надворешна евалуација и ќе ја започне постапката за избор на странски експерти и членови од редот на студентите.

Член 50

Со денот на влегување на сила на овој правилник, престануваат да важат главите VI, VII, VIII и IX од Правилникот за организацијата, работата, начинот на одлучување, методологијата за акредитација и евалуација, стандардите за акредитација и евалуација, како и други прашања во врска со работата на одборот за акредитација и евалуација на високото образование („Службен весник на Република Македонија“, бр. 151/12).

Член 51

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Скопје, 25.02.2022 г.

**Претседател на Национален совет за
високо образование и научно -
истражувачка дејност
Проф. д-р Тодор Серафимовски с.р.**

**Министер за образование и наука,
Ministër i Arsimit dhe Shkencës,
Doc. dr. Jeton Shaqiri с.р.**

Бр.1410-21
09.03.2022

Бр.14-6424/1
02.06.2022

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Прилог 1 - Образец за Извештај од самоевалуација

До
Одбор за евалуација
Агенција за квалитет во високото образование
Кеј Димитар Влахов 4,
II-Кат Стара Комерцијална Банка
1000 Скопје

ИЗВЕШТАЈ ОД САМОЕВАЛУАЦИЈА

Податоци за високообразовната установа	
Назив	
Седиште	
Контакт информации	
Овластено лице на установата (име и презиме, службени контакт информации)	
Координатор за надворешна евалуација на установата (име и презиме, службени контакт информации)	
Основ за надворешната евалуација	☐ Годишен план ☐ Барање на високообразовната установа ☐ Барање на Националниот Совет за високо образование и научно-истражувачка дејност ☐ Барање на министерот надлежен за високото образование
Период за кој се однесува извештајот	
Одлука за формирање на стручната комисија (број на одлука и датум)	
Дали беше поднесен приговор на составот на стручната комисија за надворешна евалуација?	ДА/НЕ

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Место, датум

МП

овластено лице на установата
(потпис)

Упатство за пополнување

Сите делови од Извештајот треба да бидат пополнети точно и во овој образец. Установата ги пополнува содржините означени во бела боја во долунаведените табели. За точноста на информациите одговорност сноси одговорното лице на установата.

Извештајот се доставува **на англиски јазик**. Установата може да поднесе и дополнителна верзија на македонски јазик и на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Северна Македонија.

За пополнување на пријавата се користи фонт Arial Narrow, големина 10, без закосување (*italic*) или подвлекување (*underline*), со единичен (*single*) проред.

Објаснувањето за исполнетоста на индикаторите за стандардите за квалитет **не треба да биде подолго од една страница** по индикатор во овој образец.

За сите индикатори се прикажуваат информации, акти и други релевантни информации за последните **пет години**. Во стандардите 2, 3, 5 и 6 се оценува исполнетоста на индикаторите **за секоја студиска програма** акредитирана на високообразовната установа.

Извештајот и документацијата се доставуваат во електронска форма и во печатена форма во 2 примероци. **За доставувањето во електронска форма, корисно е сите пропратни документи да бидат зачувани во еден фолдер и поврзани со линкови со овој образец. Прилозите односно документацијата за секој индикатор во овој извештај се поврзуваат со линк до конкретниот документ (Word, PDF и сл.). Фолдерот со документите и овој извештај се доставува до Одборот за евалуација. Пример за објаснување на исполнетост на индикатор и линкови до прилози е наведен на крајот на овој образец (Пример 2).**

Именувањето на документите се врши на следниов начин: Прилог_број на индикатор_објаснување на документот (на пример, Прилог 1.2. Прашалник од спроведени евалуации).

Доколку за еден индикатор се прикачуваат повеќе документи, се применува истото правило со додавање на буква по абецеден редослед за секој дополнителен документ (на пример, Прилог. 1.2.А. Прашалник од спроведени евалуации). Именувањето се користи и во имињата на документите во фолдерот и на прилозите/линковите наведени во овој документ.

При доставувањето на прилозите, установата истите ги зачувува во формат кој овозможува **едноставно користење на опциите за пребарување**. По исклучок, во прилозите може да се доставуваат и скенирани документи само доколку истото е неопходно.

По потреба, покрај доставената документација, исполнетоста на наведените индикатори се проверува за време на посетата на високообразовната установа.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Изјавата за точност и вистинитост на податоците прикажани во Извештајот од самоевалуација се заверува на нотар (пример 1).

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ (ги пополнува високообразовната установа)	
Назив на високообразовната установа	
Седиште	
Веб страница	
Мисија и визија на установата	
Вид на високообразовна установа (јавна, приватно-јавна непрофитна установа и приватна непрофитна установа)	
Податоци за последната акредитација на установата и студиските програми на прв, втор и трет циклус на студии	<i>Акредитација на установата:</i> <i>Студиски програми на прв циклус на студии</i> <i>Студиски програми на втор циклус на студии</i> <i>Студиски програми на трет циклус на студии</i>
Број на вработени лица избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, кои вршат високообразовна дејност	
Број на студенти во последната учебна година, по циклус на студии	
Објаснете го накратко развојот на вашата установа (не подолго од 1 страница)	
Кои се вашите клучни институционални капацитети? (не подолго од 1 страница)	
Во кои области/прашања/стандарди/индикатори вашата установа постигна најголем напредок во последните пет години? (не подолго од 1 страница)	

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Кои се вашите најголеми предизвици и недостатоци? (не подолго од 1 страница)

2. СТАНДАРДИ И ИНДИКАТОРИ ЗА КВАЛИТЕТ

Стандард 1

СТАНДАРД 1: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КВАЛИТЕТ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
<p>1.1. Установата има политика за обезбедување на квалитет која е објавена и јавно достапна.</p> <p><i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i></p>	<p>Акт на установата или друг акт во кој е регулирана политиката на квалитет; Линк до објава на веб страна.</p>
Прилози	
<p>1.2. Установата има ефикасен и логичен систем за обезбедување на квалитет на образованието. Таа користи различни алатки за оценка и унапредување на квалитетот на образованието и редовно спроведува евалуација која ги опфаќа предметите, наставниот кадар, работата на помошните/студентски служби и општото ниво на задоволство во текот на студиите. Активностите се спроведуваат врз база на утврден календар на активности.</p> <p><i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i></p>	<p>Информација за алатките кои се користат за оцена и унапредување на квалитетот на високото образование (период на оцена, пристап итн.); Прашалник од сите спроведени самоевалуации или друга алатка која се користи за самоевалуација; Годишен календар на активности поврзани со обезбедувањето на квалитет.</p>
Прилози	
<p>1.3. Управата на установата е посветена на развојот и унапредување на квалитетот на образованието. Постои култура на координација и соработка помеѓу засегнатите страни во процесот. Установата поттикнува и обезбедува вклученост на студентите, работодавците и други релевантни институции/организации во процесот.</p> <p><i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i></p>	<p>Конкретни примери и резултати, најдобри практики; Релевантни извештаи или препораки; Примери на вклучување на студентите, работодавците и други релевантни институции/организации во процесот на обезбедување на квалитет.</p>
Прилози	
<p>1.4. Во рамките на установата функционира посебно тело надлежно за развој и имплементација на политиката за обезбедување квалитет.</p> <p><i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно,</i></p>	<p>Акт за формирање на телото; Извештаи од неговата работа или записници од одржаните седници.</p>

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Прилози

1.5. Установата редовно ги анализира информациите кои произлегуваат од системот за обезбедување на квалитет вклучувајќи ги и статистичките информации и презема мерки за подобрување на студиските програми врз основа на тие информации. Извештајот од самоевалуација е објавен на веб-страницата на установата.

Извештај од самоевалуациите спроведени во последните пет години;
Акциски план или друг релевантен документ за имплементација на заклучоците и/или препораките од самоевалуациите;
Линк до извештаи од евалуациите спроведени во последните пет години.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Прилози

1.6. Обезбедувањето на квалитетот во установата претставува континуиран процес кој не завршува со извештајот од надворешната евалуација или со натамошното следење на установата. Препораките од претходната надворешна евалуација се имплементирани. Напредокот постигнат од последната надворешна евалуација е јасно демонстриран.¹

Извештај од надворешна евалуација од претходниот период;
Акциски план;
Извештај за преземени мерки и активности за имплементација на Акцискиот план.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Прилози

Стандард 2

СТАНДАРД 2: КРЕИРАЊЕ, ОДОБРУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ

ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
2.1. Установата има донесен/и акт/и или правила со кој се уредува постапката за изработка и одобрување на студиските програми за прв, втор и трет циклус на студии (доколку е применливо).	Акт во кој е регулирано прашањето;
Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.	
Прилози	
2.2. Содржината на студиските програми кои се изведуваат во установата е добро осмислена и опишана. Таа е релевантна за целта на програмата и постигнување на резултатите од учењето. Целите на предметите се дефинирани и усогласени со исходот на образовниот процес (learning outcome). Студиските програми се изработени во насока на непречен развој на студентот и овозможуваат студентите да се стекнат со академско знаење и вештини, вклучително и такви кои може да бидат преносливи, што значи дека може да влијаат врз нивниот личен развој и може да бидат	Студиска програма (се доставуваат сите студиски програми акредитирани на прв, втор и трет циклус, доколку е применливо и кои се изведувале во последните пет години); Предметни програми (силабуси) за сите студиски програми и сите предмети; Опис на утврдените исходи на образовниот процес за сите студиски програми; Конкретни примери и резултати, најдобри практики.

¹ Овој индикатор ќе биде предмет на оценка по завршувањето на првата надворешна евалуација односно при следната надворешна евалуација на установата.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

применети во развојот на нивните идни професии.	
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
2.3. Студиските програми одговараат на развојните потреби на општеството и економијата.	Конкретни примери и резултати, најдобри практики; Релевантни извештаи или препораки.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
2.4. Студиските програми се изработуваат/ревидираат во соработка со студентите и другите релевантни носители на интереси (деловна заедница, државни органи и други организации). Прибраните информации се анализираат, а програмата се прилагодува со цел да се избегне нејзино застарување. Процесот создава ефикасна средина за учење и поддршка на студентите.	Конкретни примери и резултати за соработка со студентите и другите носители на интереси, најдобри практики; Релевантни извештаи или препораки; Записници од одржани средби со студентите и другите учесници во процесот во функција на измена на студиските програми;
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
2.5. Студиските програми користат надворешна експертиза и референци. Програмата е усогласена со најдобрите странски практики и искуства.	Предметни програми (силабуси) за сите студиски програми (со прикажана основна и дополнителна литература); Листа на надворешни/странски наставници или експерти кои се вклучени во студиските програми во последните пет години. Конкретни примери на усогласеност на студиските програми со најдобрите странски практики и искуства.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
2.6. Студиските програми јасно го дефинираат целокупниот очекуван работен ангажман на студентот и вклучуваат добро структурирани надворешни активности (обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата, но му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии). Оптоварувањето овозможува студентот да учествува во надворешни активности за време на студиите. Практичната настава е соодветно валоризирана во оптоварувањето и нејзината реализација редовно се следи.	Приказ на очекуваното оптоварување на студентите (за сите студиски програми прикажано во број на часови (настава, часови и сл.), ЕКТС и очекувано оптоварување за совладување на предметните програми); Приказ за вклучувањето на практична настава во предметните односно студиските програми; Извештај за реализирана практична настава и надворешни активности (обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата, но му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии) во последните пет години за сите студиски програми.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
2.7. Информациите за студиската програма објавени на сајтот на установата кореспондираат со официјалните записи. Информациите се	Линк до веб страна каде се објавени наведените информации. ²

² Стручната комисија може да побара координаторот при АКВО да ги спореди објавените информации со официјалните записи во АКВО.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

објавени и на јазикот на кој се изведува програмата.	
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
2.8. Високообразовните установи ги следат и периодично да ги ревидираат своите студиски програми со цел истите ги постигнат поставените цели и да ги задоволат потребите на студентите и општествената заедница. Ревизијата е насочена кон континуирано подобрување на студиските програми. За активностите кои се планираат или се преземаат врз основа на ревизијата треба да се информираат сите засегнати учесници.	Извештаи за спроведена настава или информација за следењето на изведувањето на наставата; Индикатори и заклучоци; Приказ на ревидирани студиски програми во последните пет години со информации за природата на измената причините за спроведените промени и очекуваните резултати.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
2.9. Статистичките податоци (бројот на предмети кои се реализираат, бројот на студенти, оценки, број и причини за напуштање на студиите итн.) редовно се следат и системски се анализираат.	Статистички податоци (бројот на предмети кои се реализираат, бројот на студенти, просечни оценки по предмети, број и причини за напуштање на студиите итн.) по академски години за последните пет години.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	

Стандард 3

СТАНДАРД 3: УЧЕЊЕ, НАСТАВА И ВРЕДНУВАЊЕ НАСОЧЕНО КОН СТУДЕНТОТ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
3.1. Установата има развиен механизам кој гарантира дека програмите се изведуваат на начин со кој се мотивираат студентите да земат активно учество во креирањето на процесот на учење и дека оценувањето на студентите го отсликува овој процес.	Приказ на системот за изведување на настава на ниво на установа; Акт/правила/стандарди или индикатори за квалитет во наставата; Конкретни примери за активно учество на студентите во процесот на учење.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
3.2. Установата ја почитува различноста на студентите и нивните потреби, овозможува флексибилни пристапи на учење. Се користат различни модели на реализација на настава онаму каде е тоа возможно како и мноштво на педагошки методи.	Приказ на реализацијата на наставата за секоја студиска програма одделно; Опис на начините на изведување на наставата за сите студиски програми; Конкретни примери за иновативни методи во изведување на наставата.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
3.3. Установата редовно врши адаптација на начините на изведување настава. Наставата се	Примери на студии на случај кои се користат во наставата, реализирани проекти во наставата или други методи релевантни за студиската програма

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

темели на интерактивно учење и учење ориентирано кон студентот. Пристапот на учењето е фокусиран на студентот, развојот на неговите вештини и компетенции. Пристапот е интердисциплинарен, базиран на студии на случај (case study) приспособен на циклусот на студии. Студиската програма вклучува и учење базирано на проекти.	и сл.; Примери/извештај за следење на наставата и постапување по слабости; Примери на извршена адаптација на начините на изведување на наставата.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
3.4. Сите кои учествуваат во оценувањето на студентите (наставници, соработници итн.), се запознаени со постојните методи на тестирање и испитување и добиваат поддршка во развивањето на сопствени вештини во ова поле; оценувањето вклучува различни формални алатки за оценување, лабораториски вежби, задачи, проекти итн.	Преглед на методите на оценување и испитување на студентите за секој предмет од студиската програма со приказ на различни формални алатки за оценување, лабораториски вежби, задачи, проекти итн.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
3.5. Критериумите и методите на вреднување и оценување на студентите се однапред објавени и познати.	Линк до веб страна или друг документ во кој се опишани критериумите и методите на вреднување и оценување.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
3.6. Оценувањето им овозможува на студентите да го демонстрираат степенот на постигнати резултати од учењето. Студентите добиваат повратни информации кои, по потреба се поврзани со совети за понатамошниот процесот на учење. Оценувањето се спроведува доследно и праведно за сите студенти, во согласност со постојните процедури. Резултатите ги исполнуваат очекуваните исходи од учењето. Начинот на оценување е прилагоден на целите на предметите. Каде што е возможно, оценувањето се спроведува од страна на повеќе испитувачи.	Просечни оценки постигнати од студентите по предмет за сите студиски програми, по академска година за последните пет години (доколку е применливо); Информација за начинот за доставување на повратни информации до студенти во делот на оценувањето; Конкретни примери на иновативни пристапи во оценувањето; Примери на предмети каде оценувањето се спроведува од повеќе испитувачи.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
3.7. Во установата постои формална процедура за жалба вклучувајќи и пријава на корупција од студентите на сите видови на студии. Системот е функционален и ефикасен.	Акт во кој е регулирана постапката по жалба од студентите; Акти за спречување на корупцијата на установата; Приказ на поднесени жалби на студенти вклучувајќи и пријави на корупција во последните пет години со процент на позитивно и негативно решени жалби; Приказ на пријави на корупција во установата.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Стандард 4

СТАНДАРД 4: ЗАПИШУВАЊЕ И НАПРЕДУВАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ, ДИПЛОМИ И СЕРТИФИКАТИ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
<p>4.1. Високообразовната установа соодветно ги спроведува однапред утврдените и објавени прописи кои ги покриваат сите фази на студирањето, т.е. запишувањето, напредувањето за време на студиите, дипломата и сертификатите. Прописите се јавно достапни.</p>	<p>Акт во кој е регулирано прашањето; Линк до веб страна на објавата.</p>
<p><i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i></p>	
Прилози	
<p>4.2. Установата има развиено функционална постапка и/или алатки за собирање и следење и за напредок на студентот и делува врз основа на добиените информации.</p>	<p>Информација за постоење на соодветни алатки за следење на напредокот на студентот; Доказ дека системот е функционален.</p>
<p><i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i></p>	
Прилози	
<p>4.3. Високообразовната установа има развиено постапка за признавање на периодите на студирање и претходно учење, што вклучува и признавање на неформалното и формалното учење, на студентите за време на студиите, вклучувајќи и за време на мобилноста на студентите.</p>	<p>Акт во кој е регулирано прашањето; Листа на студенти на кои им е признато неформалното и формалното учење вклучувајќи и за време на мобилноста, за последните пет години.</p>
<p><i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i></p>	
Прилози	
<p>4.4. По завршувањето на студиите, студентите добиваат документација која ја појаснува стекнатата квалификација, компетенции и резултати од учењето, степенот, содржината и статусот на успешно завршените студии. Документација е јасна, разбирлива и сеопфатна.</p>	<p>Диплома, уверение и додаток на диплома</p>
<p><i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i></p>	
Прилози	

Стандард 5

СТАНДАРД 5: НАСТАВЕН КАДАР³

³ Се однесува на лицата избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, кои вршат високообразовна дејност.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
5.1. Високообразовната установа обезбедува компетентен наставен кадар за реализација на студиските програми. Квалификациите на наставниот кадар вклучен во изведувањето на студиските програми се соодветни на профилот и концептот на студиите како и на предвидените наставни предмети.	Биографии на ангажираниот наставен кадар на сите студиски програми во Europass формат (со информации за последните пет години, информации за профилот вклучувајќи завршени циклуси на студии и стекнато звање, податоци за остварена научноистражувачка работа и резултати); Одлуки за избор во звање; Преглед на предмети кои кадарот го предавал во изминатите пет години на сите циклуси на студии на установата (прикажан поединечно и по азбучен ред на презимето на вработеното/ангажираното лице).
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
5.2. Објавените трудови на наставниот кадар во референтни научните публикации во последните 5 години се релевантни и придонесуваат во развојот на квалитетни студии односно научната област.	Преглед на бројот на објавени трудови во референтни научни публикации (согласно чл.2 т.21 од ЗВО) на наставниот кадар во последните пет години прикажан групирани по категории предвидени во чл. 2. т.21 (A-F) од ЗВО. За секоја категорија се презентираат резултатите по азбучен ред на презимето на вработеното/ангажираното лице како и вкупниот број трудови за високообразовната установа; Листа на објавени трудови во референтни научни публикации со линк до публикацијата/трудот.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
5.3. Оптоварувањето на кадарот во делот на наставата е балансирано. Наставниот кадар се ангажира согласно законските одредби. Бројот на часови на наставниот кадар на годишно ниво е соодветен за реализација на квалитетна настава.	Преглед на бројот на одржаните часови на наставниот кадар и предметите кои ги предавале на сите циклуси на студии (прикажан поединечно и по азбучен ред на презимето на вработеното/ангажираното лице за сите циклуси на студии (прв, втор и трет циклус на студии, доколку е применливо). Се води сметка за примената за чл.161 ст. 9 и 10 од ЗВО. ⁴ ; Одлуки за распоред на работи и работни задачи за сите циклуси на студии во последните пет години; Извештаи за спроведена настава за сите циклуси на студии во последните пет години (доколку е применливо); Доказ дека на установата има најмалку 10 лица во наставно-научни звања во работен однос со полно работно време.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
5.4. Високообразовната установа има јасни, транспарентни и праведни процеси на вработување, преку услови за работа со кои се препознава важноста од наставната работа. Процесот се базира на академските квалификации и заслуги и нуди еднакви можности за сите кандидати. Праксата на установата кореспондира со утврдените критериуми.	Акт на установата (на пример, Правилник за избор во наставно – научни звања кој се применува или друг акт во кој е регулирана постапката и критериумите за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања); Преглед на лица избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања (со преглед на број на пријавени кандидати, број на избрани кандидати и број на лицата кои не се избрани за сите конкурси во последните пет години). Линк до Билтен во кои се објавени рецензии за избор на наставниот кадар со број на страна.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	

⁴ Лицето избрано во наставно-научно и наставно звање во текот на еден семестар од учебната година може да врши предавање по најмногу четири наставни предмети на прв циклус на студии, на еден или на повеќе универзитети и најмногу четири наставни предмети во втор циклус на студии, на еден или на повеќе универзитети.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

5.5. Установата има развиено постапка за обезбедување на соодветни работни услови за наставниот кадар. Кадарот располага со соодветна информатичка опрема, пристап до релевантни електронски бази од областа/студиската програма, соодветни просторни услови како и други ресурси релевантни за нивната работа.	Акт на установата или друг акт во кој е регулирано обезбедувањето на соодветни работни услови за наставниот кадар; Попис на функционална информатичка, лабораториска и др. вид на опрема во установата; Попис на информатичка, лабораториска и др. вид на опрема во установата, обезбедена во последните пет години (со вредност на опремата и изворот на финансирање); Преглед на релевантни електронски бази од областа/студиската програма до кои е обезбеден пристап во установата; Преглед и опис на просторни услови за реализација на студиските програми.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
5.6. Установата нуди можности за професионален развој на наставниот кадар и постојано да го мотивира; редовно организира обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава, за нивните педагошки и технички вештини. Установата редовно ги следи техничките вештини на наставниот кадар.	Акт на установата или друг акт во кој е регулиран професионалниот развој на наставниот кадар. Листа на обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава реализирани во последните пет години и финансирани од установата со листа на учесници и програма; Листа на обуки обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава реализирани во последните пет години финансирани од други установи/институции/организации со листа на учесници и програма . Конкретни примери и резултати, најдобри практики на мотивирање на наставниот кадар во последните пет години; Извештај/анализа за техничките вештини на наставниот кадар (доколку е применливо).
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
5.7. Установата ангажира визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма. Нивниот профил е релевантен за студиската програма и носи додадена вредност.	Листа на визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма (тип на ангажман, област/предмет и период) за последните пет години; Биографии на ангажираните визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма на сите студиски програми (Europass формат).
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
5.8. Се поттикнува научна работа со цел да се зајакне поврзаноста меѓу наставата и науката. Системот добро функционира и е ефикасен.	Конкретни примери и резултати, најдобри практики.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
5.9. Високообразовната установа поттикнува иновации во наставните методи и во користењето нови технологии.	Конкретни примери и резултати за воведени иновации во наставните методи и во користењето нови технологии.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Прилози	
5.10. Установата има востановен систем на академски интегритет и спречување на плагијаризам.	Акт на установата за или друг акт во кој е регулиран индикаторот; Извештаи за спроведена проверка преку системот на плагијати за учебници, учебни помагала или научни трудови објавени од установата (извештаи за најмалку 5% од објавените публикации во последните пет години). <i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>
Прилози	
5.11. Установата има политика /документ/акт за научноистражувачка работа. Индикаторите за научно-истражувачката работа се утврдени и редовно се следат.	Акт на установата за или друг акт во кој е регулирана научноистражувачката работа и/или се утврдени индикаторите за научноистражувачката работа. Извештај/анализа за исполнување на индикаторите за научноистражувачката работа (доколку е применливо). <i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>
Прилози	
5.12. Научноистражувачката работа кореспондира со локалните, регионалните и/или националните развојни цели како и социо-економскиот и културниот контекст. Ефектот од научноистражувачката работа на локалните, регионалните и/или националните развојни цели редовно се следи, врз основа на кој се вршат соодветни подобрувања.	Конкретни примери и резултати, најдобри практики; Релевантни извештаи или препораки <i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>
Прилози	

Стандард 6

СТАНДАРД 6: РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДДРШКА НА СТУДЕНТИТЕ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
6.1. Установата обезбедува соодветно финансирање на активностите за учење и настава и на тој начин овозможува соодветни и лесно достапни ресурси за учење и поддршка на студентите. Системот за финансирање на установата односно студиските програми е ефикасен и се базира на потребите на студентите. Установата располага со систем за финансирање на научноистражувачка дејност кој сеопфатен и ефикасен.	Финансиски план од претходните пет години Финансиски извештаи од претходните пет години Приказ на финансирање на научноистражувачката дејност (со наведен процент од вкупните/сопствените приходи кој се издвојува за научноистражувачка работа) <i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>
Прилози	
6.2. Техничките ресурси на установата (библиотеки, лаборатории, простории за работа,	Вкупна површина (во сопственост и изнајмен простор) со површина на објектите (амфитеатри, училиници, лаборатории, организациони единици,

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

информатичка опрема и др.) се соодветни за реализација на студиската програма. Студентите и наставниот кадар вклучувајќи ги и лицата со посебни потреби имаат пристап до сите ресурси. Установата располага со соодветна инфраструктура за учење на далечина. Техничките ресурси се предмет на редовен мониторинг во установата.	служби); Попис на функционална информатичка опрема наменета исклучиво за студентите; Попис на библиотечен фонд на установата како и попис на библиотечен фонд, набавен во последните пет години (се оценува релевантноста на библиотечниот фонд за секоја студиска програма); Попис на информатички ресурси за учење на далечина; Информација за ресурси достапни на лицата со посебни потреби; Информација за мониторинг на техничките ресурси во установата.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
6.3. Работата на помошните/административните служби е соодветно организирана и е во функција на внатрешното обезбедување на квалитет. Службите во својата работа ги земаат предвид флексибилните начини на учење и настава како и потребите на различната студентска популација (на пример, студентите постари од 25 години, вонредните и вработените студенти, студентите од странство и студентите со посебни потреби). Бројот на вработени во помошните/административните служби и нивниот профил е соодветен за бројот на студенти на сите видови на студии. Помошниот и административен кадар има можност за развој на сопствените компетенции.	Приказ на можностите кои постојат во рамките на помошните/административните служби за потребите на различната студентска популација студентите постари од 25 години, вонредните и вработените студенти, студентите од странство и студентите со посебни потреби; Приказ на број на вработени и нивниот профил во помошните/административните служби; Листа на вработени во помошниот и административниот кадар кои посетувале обука за развој на сопствените компетенции во изминатите пет години (со наведен период).
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
6.4. Установата го поттикнува вклучувањето на студентите во научноистражувачки проекти на сите циклуси на студии.	Листа на студенти кои биле ангажирани во научноистражувачки проект на сите циклуси на студии во изминатите пет години (со назив на проектот, имплементатор на проектот, информација за финансирање и линк до резултатите од проектот); Процент на студенти вклучени во научноистражувачки проекти во однос на вкупниот број на студенти по циклуси на студии.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
6.5. Студентите имаат на располагање специфични форми на поддршка вклучувајќи: советник за академски развој кој го следи нивниот развој, дава поддршка за планирање на кариерата и други академски предизвици и/или функционален Центар за кариера, менторски сесии, психолошка поддршка и др.	Приказ на специфични форми на поддршка на студентите во установата; Број на студенти кои користеле специфични форми на поддршка во последните пет години; Приказ на услуги на Центар за кариера и спроведени активности во последните пет години; Број на студенти кои следеле обука/тренинг/пракса или друг вид на поддршка преку Центарот за кариера во последните пет години.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
6.6. Установата има функционален систем за следење на членовите на Алумни заедницата. Алумни заедницата е вклучена во развојните планови на установата. Установата организира редовни настани и/или иницијативи преку кои се	Приказ на системот за следење на Алумни заедницата (доколку е применливо); Број на членови на Алумни заедницата регистрирани во системот (доколку е применливо); Приказ на активности со Алумни заедницата во последните пет години;

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

одржува контактот со завршените студенти.	Доказ дека системот е функционален.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
6.7. Студентите активно учествуваат во управувањето на установата. Во рамките на установата функционира студентско собрание и студентски правобранител односно негов заменик. Установата ги поддржува општествените, културните и спортските активности на студентите. Таа им овозможува простории, поддршка како и годишен буџет.	Акт во кој е регулирано прашањето за учеството на студентите во управувањето; Приказ на учеството на студентите во органите на високообразовната установа (со релевантни показатели); Одлука за избор на членови на Студентско собрание и извештај од последните спроведени избори; Одлука за избор на студентски правобранител односно негов заменик; Приказ на поддржани општествени, културни и спортски активности на студенти од страна на установата (наведен со назив на активност, временски период, буџет) за последните пет години.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
6.8. Студентите се запознаени со услугите и можностите кои им стојат на располагање.	Приказ за начинот на кој студентите се запознаваат со услугите и можностите кои има стојат на располагање; Промотивни материјали, публикации или линк до објави на веб страна.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	

Стандард 7

СТАНДАРД 7: УПРАВУВАЊЕ СО ИНФОРМАЦИИ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
7.1. Високообразовната установа редовно прибира, анализира и користи информации кои се важни за успешно спроведување на студиските програми и другите активности. Преку ефикасен процес на собирање и анализа на податоци за студиските програми и другите активности, податоците се внесуваат во внатрешниот систем за обезбедување квалитет.	Опис и приказ на системот за прибирање и обработка на информации Акт за регулирање (доколку е применливо) Доказ дека системот е функционален.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
7.2. Информациите кои се прибираат се релевантни за профилот на установата односно студиските програми и вклучуваат: клучните показатели на успехот; профилот на студентската популација; напредокот на студентите, успехот и стапката на отпишување на студентите; степен на исполнетост на очекувањата од студиските програми од страна на студентите; ресурсите за учење и поддршката кои се достапни на студентите, податоците за вработување на дипломираните студенти и нивните кариери итн. Студентите и вработените се вклучени во	Приказ на податоци кои се прибираат и начинот на анализа од прибраните податоци; Конкретни примери на вклучување на студентите и вработени во процесот; Конкретни примери на ползување на информациите обезбедени во процесот.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

процесите на обезбедување и анализа на податоците како и во планирањето на активностите кои произлегуваат од нив.	
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
7.3. Установата води регистар на значајни настани, активности и процеси. Податоците се собираат, анализираат и се користат потребите на стратешкиот менаџмент на установата.	Информација за значајни настани, активности и процеси.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
7.4. Безбедноста на информациите (во печатена и електронска форма) особено на информациите поврзани со податоците на студентите, резултатите од испитите, дискусијата на дигиталните платформи итн. е заштитена. Установата соодветно ги штити личните податоци на сите засегнати страни.	Акт на установата; Опис на практиката за заштита на личните податоци; Други релевантни документи или политики на установата.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	

Стандард 8

СТАНДАРД 8: ИНФОРМИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
8.1. Високообразовната установа редовно објавува податоци за своите активности и за студиските програми. Информациите објавени на веб страната и другите медиуми (печатени, социјални медиуми) на установата се точни, јасни, прецизни, објективни, ажурирани и лесно достапни. Установата редовно учествува или организира саеми на кои ги презентира своите активности и студиски програми. Информациите кои се однесуваат на активностите на високообразовните установи се корисни за потенцијалните и за тековните студенти, како и за поранешните студенти, други лица и јавноста.	Линк до објави или достава на печатени материјали преку кои се објавуваат активности на установата; Извештај за спроведени активности, прес клипинг или друг релевантен приказ за присуството во медиумите; Извештај за учество или организација на саем/и; Други релевантни материјали или конкретни примери.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
8.2. Високообразовната установа има објавено податоци за своите активности, вклучително и информации за студиските програми кои ги реализираат, критериумите за упис, предвидените цели од учењето, квалификациите со кои студентот се стекнува како резултат на учењето, постапките кои се применуваат во наставата, учењето и оценувањето, стапките на	Линк до наведените елементи во индикатори; Линкови до документите предвидени во член 21 став 3 од ЗВО: Статутот на единицата (со сите измени и дополнувања) и другите акти со кои се уредуваат внатрешните односи; 2. Решението за акредитација на секоја студиска програма одделно и решение за почеток со работа за секоја студиска програма одделно; 3. Актот за систематизација; 4. Деловникот за работа на наставно-научниот, односно научниот совет; 5. Правилникот за плати и надоместоци на единицата; 6. Извештај и одлука за последен

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

проодност и условите за учење кои им се на располагање на студентите, информациите за потенцијално вработување на дипломираните студенти како и документите предвидени во член 21 став 3 од Законот за високо образование.	избор во звање за секој наставник и соработник објавен во Билтенот, 7. Распоредот на работни задачи за тековната учебна година, 8. Завршна сметка, 9. Годишен извештај, 10. Прифатени теми за изработка на магистерски трудови; 11. Прифатени теми за изработка на докторски трудови; 12. Акти кои ги носи единицата согласно други закони и 13. Етичкиот кодекс.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
8.3. Клучните исходи од учењето и од научноистражувачката работа се објавуваат на веб-страницата на установата. На пример, пред одбрана на докторската дисертација, истата задолжително се објавува на веб-страницата на високообразовната установа на која се изведува третиот циклус на студии (доколку е применливо).	Линк до релевантни објави на веб-страницата на установата поврзани со исходите од учењето или научноистражувачката работа; Линк до објавени докторски дисертации и други релевантни исходи од учењето (доколку е применливо).
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	

Стандард 9

СТАНДАРД 9: МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
9.1. Студентите активно ги користат можностите за мобилност на студентите. Мобилноста е соодветно вреднувана и признаена.	Број и листа на студенти кои користеле мобилност прикажани по студиски програми во последните пет години за сите циклуси на студии (со приказ на период на мобилност, институција – домаќин, студиска програма) вклучувајќи мобилност преку програмата Еразмус+; Процент на студенти кои користеле мобилност како дел од вкупниот број на студенти (за последните пет академски години, за сите циклуси на студии); Информација за практиката на соодветно вреднување и признавање на мобилноста на студентите (акт/и или конкретни примери).
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
9.2. Установата има развиено политика за меѓународна соработка и интернационализација. Таа има утврдено индикатори за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка и интернационализација. Овие индикатори редовно се следат. Определено е посебно тело надлежно за меѓународната соработка и интернационализација во рамките на установата.	Акт/политика за меѓународна соработка и интернационализација; Индикатори за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка и интернационализација; Извештај од следење на индикаторите за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка; Акт за формирање на посебно тело надлежно за меѓународна соработка и интернационализација; Записници од одржани седници или друг документ кој покажува дека телото е функционално (годишен план, извештај од спроведени активности итн).
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
9.3. Установата има на располагање соодветни финансиски ресурси за реализација на меѓународна соработка. За потребите на меѓународната соработка установата одвојува	Преглед на планирани и искористени финансиски средства за меѓународна соработка на установата во последните пет години со приказ на изворот на финансирање (буџет, сопствени приходи итн.).

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

финансиски ресурси од сопствените приходи, но и користи средства од националниот буџет, странски донатори и програми, локалната самоуправа итн.	
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
9.4. Установата соработува со други институции во земјата и странство во функција на реализација на студиските програми. Реализира заеднички проекти со странски универзитети (конференции, мобилност и други соработки), а резултатите од тие проекти се релевантни за студиските програми. Установата реализира заеднички програми со странски универзитети.	Листа на договори за меѓународна соработка вклучувајќи и за програмата Еразмус+; Приказ на конкретни соработки (конференции, мобилност и други соработки) со други институции во земјата и странство (приказ за последните пет години со опис на соработката и релевантноста за студиските програми); Број и листа на наставен кадар кој учествувал во формите на меѓународна соработка (прикажан по години за последните пет години); Информација за реализација на заеднички програми со странски универзитети.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	
9.5. Установата има востановено систем за привлекување на наставници и студенти од странство. Странски професори редовно се вклучуваат во наставата, ангажирани се како ментори или членови на комисии за оценка на магистерски и докторски трудови итн. Бројот на странски студенти се зголемува.	Листа на наставници од странство кои изведуваат настава или се вклучени во наставата (со информација за обемот на учеството во наставата, периодот и матичната високообразовна установа); Листа на наставници од странство вклучени како ментори или членови на комисии за оцена/одбрана на магистерски и докторски трудови; Број на запишани странски студенти по студиски програма за сите циклуси на студии во изминатите пет години.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Прилози	

3. ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ

Во овој дел може да се достават дополнителни информации релевантни за квалитетот на високото образование. Овој дел не треба да биде подолг од 3 страници.

Пример 1

Изјава

Под полна материјална и кривична одговорност јас, _____ со ЕМБГ _____, одговорно лице во високообразовната установа _____ изјавувам дека сите податоци прикажани во Извештајот од самоевалуација на високообразовната установа _____ за периодот _____ се точни и вистинити.

ИЗЈАВИЛ,

_____
(име и презиме)

_____
(своерачен потпис)

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Пример 2

СТАНДАРД 1: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КВАЛИТЕТ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
1.2. Установата има ефикасен и логичен систем за обезбедување на квалитет на образованието. Таа користи различни алатки за оценка и унапредување на квалитетот на образованието и редовно спроведува евалуација која ги опфаќа предметите, наставниот кадар, работата на помошните/студентски служби и општото ниво на задоволство во текот на студиите. Активностите се спроведуваат врз база на утврден календар на активности.	Информација за алатките кои се користат за оценка и унапредување на квалитетот на високото образование (период на оценка, пристап итн.); Прашалник од сите спроведени самоевалуации или друга алатка која се користи за самоевалуација; Годишен календар на активности поврзани со обезбедувањето на квалитет.
<u>Овој дел го пополнува високообразовната установа</u>	
<p>Пример на одговор: Установата еднаш годишно спроведува евалуација (360 степени) во кои се опфатени наставниот кадар, студентските служби и управата. Евалуацијата се спроведува во форма на анкета во електронска форма во декември (за предметите од зимскиот семестар) и април (за предметите од летниот семестар), најчесто во 11 недела на наставата). Просечното задоволство на студентите од наставниот кадар во учебната 2021/22 година изнесуваше 80%. Прашалникот за евалуација опфаќа 30 прашања кои ги подготвува Комисијата за евалуација на установата. Годишниот календар за активности поврзани со евалуација беше усвоен на седницата на Наставно – научниот совет одржана на 21.9.2021 година.</p>	
<p>Пример за прилози Прилог 1.2. А. Прашалник од евалуација (се вметнува линк до документот поврзан со прашалникот. Документот треба да е зачуван во фолдерот со сите останати документи). Прилог 1.2..Б. Годишен календар на активности за 2020/21 година (се вметнува линк до документот поврзан со годишниот календар на активности. Документот треба да е зачуван во фолдерот со сите останати документи) И др.</p>	

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Прилог 2 - Преглед на потребна документација за утврдување на исполнетоста на стандардите⁵ и индикаторите⁶ за квалитет во високото образование⁷

Стандард 1

СТАНДАРД 1: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КВАЛИТЕТ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Установата има политика за обезбедување на квалитет која е објавена и јавно достапна.	Акт на установата или друг акт во кој е регулирана политиката на квалитет; Линк до објава на веб страна.
Установата има ефикасен и логичен систем за обезбедување на квалитет на образованието. Таа користи различни алатки за оценка и унапредување на квалитетот на образованието и редовно спроведува евалуација која ги опфаќа предметите, наставниот кадар, работата на помошните/студентски служби и општото ниво на задоволство во текот на студиите. Активностите се спроведуваат врз база на утврден календар на активности.	Информација за алатките кои се користат за оценка и унапредување на квалитетот на високото образование (период на оценка, пристап итн); Прашалник од сите спроведени самоевалуации или друга алатка која се користи за самоевалуација; Годишен календар на активности поврзани со обезбедувањето на квалитет.
Управата на установата е посветена на развојот и унапредување на квалитетот на образованието. Постои култура на координација и соработка помеѓу засегнатите страни во процесот. Установата поттикнува и обезбедува вклученост на студентите, работодавците и други релевантни институции/организации во процесот.	Конкретни примери и резултати, најдобри практики; Релевантни извештаи или препораки; Примери на вклучување на студентите, работодавците и други релевантни институции/организации во процесот на обезбедување на квалитет.
Во рамките на установата функционира посебно тело надлежно за развој и имплементација на политиката за обезбедување квалитет.	Акт за формирање на телото; Извештаи од неговата работа или записници од одржаните седници.
Установата редовно ги анализира информациите кои произлегуваат од системот за обезбедување на квалитет вклучувајќи ги и статистичките информации и презема мерки за подобрување на студиските програми врз основа на тие информации. Извештајот од самоевалуација е објавен на веб страната на установата.	Извештај од самоевалуациите спроведени во последните пет години; Акциски план или друг релевантен документ за имплементација на заклучоците и/или препораките од самоевалуациите; Линк до извештаи од евалуациите спроведени во последните пет години.
Обезбедувањето на квалитетот во установата претставува континуиран процес кој не завршува со извештајот од надворешната евалуација или со натамошното следење на установата. Препораките од претходната надворешна евалуација се имплементирани. Напредокот постигнат од последната надворешна	Извештај од надворешна евалуација од претходниот период; Акциски план; Извештај за преземени мерки и активности за имплементација на Акцискиот план.

⁵ Во стандардите 2, 3, 5 и 6 се оценува исполнетоста на индикаторите за секоја студиска програма акредитирана на високообразовната установа.

⁶ За сите индикатори се прикажуваат информации, акти и други релевантни информации за последните пет години.

⁷ По потреба, покрај доставената документација, исполнетоста на наведените индикатори се проверува за време на посетата на високообразовната установа.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

евалуација е јасно демонстриран.⁸

Стандард 2

СТАНДАРД 2: КРЕИРАЊЕ, ОДОБРУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Установата има донесен/и акт/и или правила со кој се уредува постапката за изработка и одобрување на студиските програми за прв, втор и трет циклус на студии (доколку е применливо).	Акт во кој е регулирано прашањето;
Содржината на студиските програми кои се изведуваат во установата е добро осмислена и опишана. Таа е релевантна за целта на програмата и постигнување на резултатите од учењето. Целите на предметите се дефинирани и усогласени со исходот на образовниот процес (learning outcome). Студиските програми се изработени во насока на непречен развој на студентот и овозможуваат студентите да се стекнат со академско знаење и вештини, вклучително и такви кои може да бидат преносливи, што значи дека може да влијаат врз нивниот личен развој и може да бидат применети во развојот на нивните идни професии.	Студиска програма (се доставуваат сите студиски програми акредитирани на прв, втор и трет циклус, доколку е применливо и кои се изведувале во последните пет години); Предметни програми (силабуси) за сите студиски програми и сите предмети; Опис на утврдените исходи на образовниот процес за сите студиски програми; Конкретни примери и резултати, најдобри практики.
Студиските програми одговараат на развојните потреби на општеството и економијата.	Конкретни примери и резултати, најдобри практики; Релевантни извештаи или препораки.
Студиските програми се изработуваат/ревидираат во соработка со студентите и другите релевантни носители на интереси (деловна заедница, државни органи и други организации). Прибраните информации се анализираат, а програмата се прилагодува со цел да се избегне нејзино застарување. Процесот создава ефикасна средина за учење и поддршка на студентите.	Конкретни примери и резултати за соработка со студентите и другите носители на интереси, најдобри практики; Релевантни извештаи или препораки; Записници од одржани средби со студентите и другите учесници во процесот во функција на измена на студиските програми;
Студиските програми користат надворешна експертиза и референци. Програмата е усогласена со најдобрите странски практики и искуства.	Предметни програми (силабуси) за сите студиски програми (со прикажана основна и дополнителна литература); Листа на надворешни/странски наставници или експерти кои се вклучени во студиските програми во последните пет години. Конкретни примери на усогласеност на студиските програми со најдобрите странски практики и искуства.
Студиските програми јасно го дефинираат целокупниот очекуван работен ангажман на студентот и вклучуваат добро структурирани надворешни активности (обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата, но му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии). Оптоварувањето овозможува студентот да учествува во надворешни активности за време на студиите. Практичната настава е соодветно валоризирана во оптоварувањето и нејзината реализација редовно се следи.	Приказ на очекуваното оптоварување на студентите (за сите студиски програми прикажано во број на часови (настава, часови и сл.), ЕКТС и очекувано оптоварување за совладување на предметните програми); Приказ за вклучувањето на практична настава во предметните односно студиските програми; Извештај за реализирана практична настава и надворешни активности (обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата, но му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии) во последните пет години за сите студиски програми.

⁸ Овој индикатор ќе биде предмет на оценка по завршувањето на првата надворешна евалуација односно при следната надворешна евалуација на установата.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Информациите за студиската програма објавени на сајтот на установата кореспондираат со официјалните записи. Информациите се објавени и на јазикот на кој се изведува програмата.	Линк до веб страна каде се објавени наведените информации. ⁹
Високообразовните установи ги следат и периодично да ги ревидираат своите студиски програми со цел истите ги постигнат поставените цели и да ги задоволат потребите на студентите и општествената заедница. Ревизијата е насочена кон континуирано подобрување на студиските програми. За активностите кои се планираат или се преземаат врз основа на ревизијата треба да се информираат сите засегнати учесници.	Извештаи за спроведена настава или информација за следењето на изведувањето на наставата; Индикатори и заклучоци; Приказ на ревидирани студиски програми во последните пет години со информации за природата на измената причините за спроведените промени и очекуваните резултати.
Статистичките податоци (бројот на предмети кои се реализираат, бројот на студенти, оцени, број и причини за напуштање на студиите итн.) редовно се следат и системски се анализираат.	Статистички податоци (бројот на предмети кои се реализираат, бројот на студенти, просечни оцени по предмети, број и причини за напуштање на студиите итн.) по академски години за последните пет години.

Стандард 3

СТАНДАРД 3: УЧЕЊЕ, НАСТАВА И ВРЕДНУВАЊЕ НАСОЧЕНО КОН СТУДЕНТОТ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Установата има развиен механизам кој гарантира дека програмите се изведуваат на начин со кој се мотивираат студентите да земат активно учество во креирањето на процесот на учење и дека оценувањето на студентите го отсликува овој процес.	Приказ на системот за изведување на настава на ниво на установа; Акт/правила/стандарди или индикатори за квалитет во наставата; Конкретни примери за активно учество на студентите во процесот на учење.
Установата ја почитува различноста на студентите и нивните потреби, овозможува флексибилни пристапи на учење. Се користат различни модели на реализација на настава онаму каде е тоа возможно како и мноштво на педагошки методи.	Приказ на реализацијата на наставата за секоја студиска програма одделно; Опис на начините на изведување на наставата за сите студиски програми; Конкретни примери за иновативни методи во изведување на наставата.
Установата редовно врши адаптација на начините на изведување настава. Наставата се темели на интерактивно учење и учење ориентирано кон студентот. Пристапот на учењето е фокусиран на студентот, развојот на неговите вештини и компетенции. Пристапот е интердисциплинарен, базиран на студии на случај (case study) приспособен на циклусот на студии. Студиската програма вклучува и учење базирано на проекти.	Примери на студии на случај кои се користат во наставата, реализирани проекти во наставата или други методи релевантни за студиската програма и сл.; Примери/извештај за следење на наставата и постапување по слабости; Примери на извршена адаптација на начините на изведување на наставата.
Сите кои учествуваат во оценувањето на студентите (наставници, соработници итн.), се запознаени со постојните методи на тестирање и испитување и добиваат поддршка во развивањето на сопствени вештини во ова поле; оценувањето вклучува различни формални алатки за оценување, лабораториски вежби, задачи, проекти итн.	Преглед на методите на оценување и испитување на студентите за секој предмет од студиската програми со приказ на различни формални алатки за оценување, лабораториски вежби, задачи, проекти итн.
Критериумите и методите на вреднување и оценување на студентите се однапред објавени и познати.	Линк до веб страна или друг документ во кој се опишани критериумите и методите на вреднување и оценување.

⁹ Стручната комисија може да побара координаторот при АКВО да ги спореди објавените информации со официјалните записи во АКВО.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

<p>Оценувањето им овозможува на студентите да го демонстрираат степенот на постигнати резултати од учењето. Студентите добиваат повратни информации кои, по потреба се поврзани со совети за понатамошниот процесот на учење. Оценувањето се спроведува доследно и праведно за сите студенти, во согласност со постојните процедури. Резултатите ги исполнуваат очекуваните исходи од учењето. Начинот на оценување е прилагоден на целите на предметите. Каде што е возможно, оценувањето се спроведува од страна на повеќе испитувачи.</p>	<p>Просечни оценки постигнати од студентите по предмет за сите студиски програми, по академска година за последните пет години (доколку е применливо); Информација за начинот за доставување на повратни информации до студенти во делот на оценувањето; Конкретни примери на иновативни пристапи во оценувањето; Примери на предмети каде оценувањето се спроведува од повеќе испитувачи.</p>
<p>Во установата постои формална процедура за жалба вклучувајќи и пријава на корупција од студентите на сите видови на студии. Системот е функционален и ефикасен.</p>	<p>Акт во кој е регулирана постапката по жалба од студентите; Акти за спречување на корупцијата на установата; Приказ на поднесени жалби на студенти вклучувајќи и пријави на корупција во последните пет години со процент на позитивно и негативно решени жалби; Приказ на пријави на корупција во установата.</p>

Стандард 4

СТАНДАРД 4: ЗАПИШУВАЊЕ И НАПРЕДУВАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ, ДИПЛОМИ И СЕРТИФИКАТИ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
<p>Високообразовната установа соодветно ги спроведува однапред утврдените и објавени прописи кои ги покриваат сите фази на студирањето, т.е. запишувањето, напредувањето за време на студиите, дипломата и сертификатите. Прописите се јавно достапни.</p>	<p>Акт во кој е регулирано прашањето; Линк до веб страна на објавата.</p>
<p>Установата има развиено функционална постапка и/или алатки за собирање и следење и за напредок на студентот и делува врз основа на добиените информации.</p>	<p>Информација за постоење на соодветни алатки за следење на напредокот на студентот; Доказ дека системот е функционален.</p>
<p>Високообразовната установа има развиено постапка за признавање на периодите на студирање и претходно учење, што вклучува и признавање на неформалното и формалното учење, на студентите за време на студиите, вклучувајќи и за време на мобилноста на студентите.</p>	<p>Акт во кој е регулирано прашањето; Листа на студенти на кои им е признато неформалното и формалното учење вклучувајќи и за време на мобилноста, за последните пет години.</p>
<p>По завршувањето на студиите, студентите добиваат документација која ја појаснува стекнатата квалификација, компетенции и резултати од учењето, степенот, содржината и статусот на успешно завршените студии. Документација е јасна, разбирлива и сеопфатна.</p>	<p>Диплома, уверение и додаток на диплома</p>

Стандард 5

СТАНДАРД 5: НАСТАВЕН КАДАР ¹⁰	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА

¹⁰ Се однесува на лицата избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, кои вршат високообразовна дејност.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Високообразовната установа обезбедува компетентен наставен кадар за реализација на студиските програми. Квалификациите на наставниот кадар вклучен во изведувањето на студиските програми се соодветни на профилот и концептот на студиите како и на предвидените наставни предмети.	Биографии на ангажираниот наставен кадар на сите студиски програми во Europass формат (со информации за последните пет години, информации за профилот вклучувајќи завршени циклуси на студии и стекнато звање, податоци за остварена научноистражувачка работа и резултати); Одлуки за избор во звање; Преглед на предмети кои кадарот го предавал во изминатите пет години на сите циклуси на студии на установата (прикажан поединечно и по азбучен ред на презимето на вработеното/ангажираното лице).
Објавените трудови на наставниот кадар во референтни научните публикации во последните 5 години се релевантни и придонесуваат во развојот на квалитетни студии односно научната област.	Преглед на бројот на објавени трудови во референтни научни публикации (согласно чл.2.т.21.од ЗВО) на наставниот кадар во последните пет години прикажан групирани по категории предвидени во чл. 2. т.21 (A-F) од ЗВО. За секоја категорија се презентираат резултатите по азбучен ред на презимето на вработеното/ангажираното лице како и вкупниот број трудови за високообразовната установа; Листа на објавени трудови во референтни научни публикации со линк до публикацијата/трудот.
Оптоварувањето на кадарот во делот на наставата е балансирано. Наставниот кадар се ангажира согласно законските одредби. Бројот на часови на наставниот кадар на годишно ниво е соодветен за реализација на квалитетна настава	Преглед на бројот на одржаните часови на наставниот кадар и предметите кои ги предавале на сите циклуси на студии (прикажан поединечно и по азбучен ред на презимето на вработеното/ангажираното лице за сите циклуси на студии (прв, втор и трет циклус на студии, доколку е применливо). <i>Се води сметка за примената за чл.161 ст. 9 и 10 од ЗВО.11</i> ; Одлуки за распоред на работи и работни задачи за сите циклуси на студии во последните пет години; Извештаи за спроведена настава за сите циклуси на студии во последните пет години (доколку е применливо); Доказ дека на установата има најмалку 10 лица во наставно-научни звања во работен однос со полно работно време.
Високообразовната установа има јасни, транспарентни и праведни процеси на вработување, преку услови за работа со кои се препознава важноста од наставната работа. Процесот се базира на академските квалификации и заслуги и нуди еднакви можности за сите кандидати. Праксата на установата кореспондира со утврдените критериуми.	Акт на установата (на пример, Правилник за избор во наставно – научни звања кој се применува или друг акт во кој е регулирана постапката и критериумите за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања); Преглед на лица избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања (со преглед на број на пријавени кандидати, број на избрани кандидати и број на лицата кои не се избрани за сите конкурси во последните пет години). Линк до Билтен во кои се објавени рецензии за избор на наставниот кадар со број на страна.
Установата има развиено постапка за обезбедување на соодветни работни услови за наставниот кадар. Кадарот располага со соодветна информатичка опрема, пристап до релевантни електронски бази од областа/студиската програма, соодветни просторни услови како и други ресурси релевантни за нивната работа.	Акт на установата или друг акт во кој е регулирано обезбедувањето на соодветни работни услови за наставниот кадар; Попис на функционална информатичка, лабораториска и др. вид на опрема во установата; Попис на информатичка, лабораториска и др. вид на опрема во установата, обезбедена во последните пет години (со вредност на опремата и изворот на финансирање); Преглед на релевантни електронски бази од областа/студиската програма до кои е обезбеден пристап во установата; Преглед и опис на просторни услови за реализација на студиските програми.
Установата нуди можности за професионален развој на наставниот кадар и постојано да го мотивира; редовно организира обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава, за нивните педагошки и технички вештини Установата редовно ги	Акт на установата или друг акт во кој е регулиран професионалниот развој на наставниот кадар. Листа на обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава реализирани во последните пет години и финансирани од установата со листа на учесници и програма; Листа на обуки обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава реализирани во последните пет години финансирани од други установи/институции/организации со листа на учесници и програма .

11 Лицето избрано во наставно-научно и наставно звање во текот на еден семестар од учебната година може да врши предавање по најмногу четири наставни предмети на прв циклус на студии, на еден или на повеќе универзитети и најмногу четири наставни предмети на втор циклус на студии, на еден или на повеќе универзитети.

Република Северна Македонија
 Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

следи техничките вештини на наставниот кадар.	Конкретни примери и резултати, најдобри практики на мотивирање на наставниот кадар во последните пет години; Извештај/анализа за техничките вештини на наставниот кадар (доколку е применливо).
Установата ангажира визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма. Нивниот профил е релевантен за студиската програма и носи додадена вредност.	Листа на визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма (тип на ангажман, област/предмет и период) за последните пет години; Биографии на ангажираните визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма на сите студиски програми (Europass формат).
Се поттикнува научна работа со цел да се зајакне поврзаноста меѓу наставата и науката. Системот добро функционира и е ефикасен.	Конкретни примери и резултати, најдобри практики.
Високообразовната установа поттикнува иновации во наставните методи и во користењето нови технологии.	Конкретни примери и резултати за воведени иновации во наставните методи и во користењето нови технологии.
Установата има востановен систем на академски интегритет и спречување на плагијаризам.	Акт на установата за или друг акт во кој е регулиран индикаторот; Извештаи за спроведена проверка преку системот на плагијати за учебници, учебни помагала или научни трудови објавени од установата (извештаи за најмалку 5% од објавените публикации во последните пет години).
Установата има политика/документ/акт за научноистражувачка работа. Индикаторите за научноистражувачката работа се утврдени и редовно се следат.	Акт на установата за или друг акт во кој е регулирана научноистражувачката работа и/или се утврдени индикаторите за научноистражувачката работа. Извештај/анализа за исполнување на индикаторите за научноистражувачката работа (доколку е применливо).
Научноистражувачката работа кореспондира со локалните, регионалните и/или националните развојни цели како и социо-економскиот и културниот контекст. Ефектот од научноистражувачката работа на локалните, регионалните и/или националните развојни цели редовно се следи, врз основа на кој се вршат соодветни подобрувања.	Конкретни примери и резултати, најдобри практики; Релевантни извештаи или препораки

Стандард 6

СТАНДАРД 6: РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДДРШКА НА СТУДЕНТИТЕ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Установата обезбедува соодветно финансирање на активностите за учење и настава и на тој начин овозможува соодветни и лесно достапни ресурси за учење и поддршка на студентите. Системот за финансирање на установата односно студиските програми е ефикасен и се базира на потребите на студентите. Установата располага со систем за финансирање на научноистражувачка дејност кој сеопфатен и ефикасен.	Финансиски план од претходните пет години Финансиски извештаи од претходните пет години Приказ на финансирање на научноистражувачката дејност (со наведен процент од вкупните/сопствените приходи кој се издвојува за научноистражувачка работа)
Техничките ресурси на установата (библиотеки, лаборатории, простории за работа, информатичка опрема и др.) се соодветни за реализација на студиската програма. Студентите и наставниот кадар вклучувајќи ги и лицата со посебни потреби имаат пристап до сите ресурси.	Вкупна површина (во сопственост и изнајмен простор) со површина на објектите (амфитеатри, училници, лаборатории, организациони единици, служби); Попис на функционална информатичка опрема наменета исклучиво за студентите; Попис на библиотечен фонд на установата како и попис на библиотечен

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Установата располага со соодветна инфраструктура за учење на далечина. Техничките ресурси се предмет на редовен мониторинг во установата.	фонд, набавен во последните пет години (се оценува релевантноста на библиотечниот фонд за секоја студиска програма); Попис на информатички ресурси за учење на далечина; Информација за ресурси достапни на лицата со посебни потреби; Информација за мониторинг на техничките ресурси во установата.
Работата на помошните/административните служби е соодветно организирана и е во функција на внатрешното обезбедување на квалитет. Службите во својата работа ги земаат предвид флексибилните начини на учење и настава како и потребите на различната студентска популација (на пример, студентите постари од 25 години, вонредните и вработените студенти, студентите од странство и студентите со посебни потреби). Бројот на вработени помошните/административните служби и нивниот профил е соодветен за бројот на студенти на сите видови на студии. Помошниот и административен кадар има можност за развој на сопствените компетенции.	Приказ на можностите кои постојат во рамките на помошните/административните служби за потребите на различната студентска популација студентите постари од 25 години, вонредните и вработените студенти, студентите од странство и студентите со посебни потреби; Приказ на број на вработени и нивниот профил во помошните/административните служби; Листа на вработени во помошниот и административниот кадар кои посетувале обука за развој на сопствените компетенции во изминатите пет години (со наведен период).
Установата го поттикнува вклучувањето на студентите во научноистражувачки проекти на сите циклуси на студии.	Листа на студенти кои биле ангажирани во научноистражувачки проект на сите циклуси на студии во изминатите пет години (со назив на проектот, имплементатор на проектот, информација за финансирање и линк до резултатите од проектот); Процент на студенти вклучени во научноистражувачки проекти во однос на вкупниот број на студенти по циклуси на студии.
Студентите имаат на располагање специфични форми на поддршка вклучувајќи: советник за академски развој кој го следи нивниот развој, дава поддршка за планирање на кариерата и други академски предизвици и/или функционален Центар за кариера, менторски сесии, психолошка поддршка и др.	Приказ на специфични форми на поддршка на студентите во установата; Број на студенти кои користеле специфични форми на поддршка во последните пет години; Приказ на услуги на Центар за кариера и спроведени активности во последните пет години; Број на студенти кои следеле обука/тренинг/пракса или друг вид на поддршка преку Центарот за кариера во последните пет години.
Установата има функционален систем за следење на членовите на Алумни заедницата. Алумни заедницата е вклучена во развојните планови на установата. Установата организира редовни настани и/или иницијативи преку кои се одржува контактот со завршените студенти.	Приказ на системот за следење на Алумни заедницата (доколку е применливо); Број на членови на Алумни заедницата регистрирани во системот (доколку е применливо); Приказ на активности со Алумни заедницата во последните пет години; Доказ дека системот е функционален.
Студентите активно учествуваат во управувањето на установата. Во рамките на установата функционира студентско собрание и студентски правобранител односно негов заменик. Установата ги поддржува општествените, културните и спортските активности на студентите. Таа им овозможува простории, поддршка како и годишен буџет.	Акт во кој е регулирано прашањето за учеството на студентите во управувањето; Приказ на учеството на студентите во органите на високообразовната установа (со релевантни показатели); Одлука за избор на членови на Студентско собрание и извештај од последните спроведени избори; Одлука за избор на студентски правобранител односно негов заменик; Приказ на поддржани општествени, културни и спортски активности на студенти од страна на установата (наведен со назив на активност, временски период буџет) за последните пет години.
Студентите се запознаени со услугите и можностите кои им стојат на располагање.	Приказ за начинот на кој студентите се запознаваат со услугите и можностите кои има стојат на располагање; Промотивни материјали, публикации или линк до објави на веб страна.

Стандард 7

СТАНДАРД 7: УПРАВУВАЊЕ СО ИНФОРМАЦИИ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Високообразовната установа редовно прибира, анализира и користи информации кои се важни	Опис и приказ на системот за прибирање и обработка на информации Акт за регулирање (доколку е применливо)

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

за успешно спроведување на студиските програми и другите активности. Преку ефикасен процес на собирање и анализа на податоци за студиските програми и другите активности, податоците се внесуваат во внатрешниот систем за обезбедување квалитет.	Доказ дека системот е функционален.
Информациите кои се прибираат се релевантни за профилот на установата односно студиските програми и вклучуваат: клучните показатели на успехот; профилот на студентската популација; напредокот на студентите, успехот и стапката на отпишување на студентите; степен на исполнетост на очекувањата од студиските програми од страна на студентите; ресурсите за учење и поддршката кои се достапни на студентите, податоците за вработување на дипломираните студенти и нивните кариери итн. Студентите и вработените се вклучени во процесите на обезбедување и анализа на податоците како и во планирањето на активностите кои произлегуваат од нив.	Приказ на податоци кои се прибираат и начинот на анализа од прибраните податоци; Конкретни примери на вклучување на студентите и вработени во процесот; Конкретни примери на ползување на информациите обезбедени во процесот.
Установата води регистар на значајни настани, активности и процеси. Податоците се собираат, анализираат и се користат потребите на стратешкиот менаџмент на установата.	Информација за значајни настани, активности и процеси.
Безбедноста на информациите (во печатена и електронска форма) особено на информациите поврзани со податоците на студентите, резултатите од испитите, дискусијата на дигиталните платформи итн. е заштитена. Установата соодветно ги штити личните податоци на сите засегнати страни.	Акт на установата; Опис на практиката за заштита на личните податоци; Други релевантни документи или политики на установата.

Стандард 8

СТАНДАРД 8: ИНФОРМИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Високообразовната установа редовно објавува податоци за своите активности и за студиските програми. Информациите објавени на веб-страницата и другите медиуми (печатени, социјални медиуми) на установата се точни, јасни, прецизни, објективни, ажурирани и лесно достапни. Установата редовно учествува или организира саеми на кои ги презентира своите активности и студиски програми. Информациите кои се однесуваат на активностите на високообразовните установи се корисни за потенцијалните и за тековните студенти, како и за поранешните студенти, други лица и јавноста.	Линк до објави или достава на печатени материјали преку кои се објавуваат активности на установата; Извештај за спроведени активности, прес-клипинг или друг релевантен приказ за присуството во медиумите; Извештај за учество или организација на саем/и; Други релевантни материјали или конкретни примери.
Високообразовната установа има објавено податоци за своите активности, вклучително и информации за студиските програми кои ги реализираат, критериумите за упис, предвидените цели од учењето, квалификациите со кои студентот се стекнува како резултат на учењето, постапките кои се применуваат во наставата, учењето и оценувањето, стапките на проодност и условите за учење кои им се на	Линк до наведените елементи во индикатори; Линкови до документите предвидени во член 21 став 3 од ЗВО: Статутот на единицата (со сите измени и дополнувања) и другите акти со кои се уредуваат внатрешните односи; 2. Решението за акредитација на секоја студиска програма одделно и решение за почеток со работа за секоја студиска програма одделно; 3. Актот за систематизација; 4. Деловникот за работа на наставно-научниот, односно научниот совет; 5. Правилникот за плати и надоместоци на единицата; 6. Извештај и одлука за последен избор во звање за секој наставник и соработник објавен во Билтенот, 7.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

располагање на студентите, информациите за потенцијално вработување на дипломираните студенти како и документите предвидени во член 21 став 3 од Законот за високо образование.	Распоредот на работни задачи за тековната учебна година, 8. Завршна сметка, 9. Годишен извештај, 10. Прифатени теми за изработка на магистерски трудови; 11. Прифатени теми за изработка на докторски трудови; 12. Акти кои ги носи единицата согласно други закони и 13. Етичкиот кодекс.
Клучните исходи од учењето и од научноистражувачката работа се објавуваат на веб страната на установата. На пример, пред одбрана на докторската дисертација, истата задолжително се објавува на веб страната на високообразовната установа на која се изведува третиот циклус на студии (доколку е применливо).	Линк до релевантни објави на веб страната на установата поврзани со исходите од учењето или научноистражувачката работа; Линк до објавени докторски дисертации и други релевантни исходи од учењето (доколку е променливо).

Стандард 9

СТАНДАРД 9: МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Студентите активно ги користат можностите за мобилност на студентите. Мобилноста е соодветно вреднувана и признаена.	Број и листа на студенти кои користеле мобилност прикажани по студиски програми во последните пет години за сите циклуси на студии (со приказ на период на мобилност, институција – домаќин, студиска програма) вклучувајќи мобилност преку програмата Еразмус+; Процент на студенти кои користеле мобилност како дел од вкупниот број на студенти (за последните пет академски години, за сите циклуси на студии); Информација за практиката на соодветно вреднување и признавање на мобилноста на студентите (акт/и или конкретни примери).
Установата има развиено политика за меѓународна соработка и интернационализација. Таа има утврдено индикатори за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка и интернационализација. Овие индикатори редовно се следат. Определено е посебно тело надлежно за меѓународната соработка и интернационализација во рамките на установата.	Акт/политика за меѓународна соработка и интернационализација; Индикатори за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка и интернационализација; Извештај од следење на индикаторите за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка; Акт за формирање на посебно тело надлежно за меѓународна соработка и интернационализација; Записници од одржани седници или друг документ кој покажува дека телото е функционално (годишен план, извештај од спроведени активности итн.).
Установата има на располагање соодветни финансиски ресурси за реализација на меѓународна соработка. За потребите на меѓународната соработка установата одвојува финансиски ресурси од сопствените приходи, но и користи средства од националниот буџет, странски донатори и програми, локалната самоуправа итн.	Преглед на планирани и искористени финансиски средства за меѓународна соработка на установата во последните пет години со приказ на изворот на финансирање (буџет, сопствени приходи итн.).
Установата соработува со други институции во земјата и странство во функција на реализација на студиските програми. Реализира заеднички проекти со странски универзитети (конференции, мобилност и други соработки), а резултатите од тие проекти се релевантни за студиските програми. Установата реализира заеднички програми со странски универзитети.	Листа на договори за меѓународна соработка вклучувајќи и за програмата Еразмус+; Приказ на конкретни соработки (конференции, мобилност и други соработки) со други институции во земјата и странство (приказ за последните пет години со опис на соработката и релевантноста за студиските програми); Број и листа на наставен кадар кој учествувал во формите на меѓународна соработка (прикажан по години за последните пет години); Информација за реализација на заеднички програми со странски универзитети.
Установата има востановено систем за привлекување на наставници и студенти од странство. Странски професори редовно се вклучуваат во наставата, ангажирани се како ментори или членови на комисији за оценка на магистерски и докторски трудови итн. Бројот на	Листа на наставници од странство кои изведуваат настава или се вклучени во наставата (со информација за обемот на учеството во наставата, периодот и матичната високообразовна установа); Листа на наставници од странство вклучени како ментори или членови на комисији за оцена/одбрана на магистерски и докторски трудови; Број на запишани странски студенти по студиски програма за сите циклуси

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

странски студенти се зголемува.

на студии во изминатите пет години.

Прилог 3 - Образец за индивидуален извештај

До
Одбор за евалуација
Агенција за квалитет во високото образование

ИНДИВИДУАЛЕН ИЗВЕШТАЈ ОД НАДВОРЕШНА ЕВАЛУАЦИЈА

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ

Назив на установата	
Седиште	
Член на стручната комисија (име и презиме, службени контакт информации)	
Период на посета на високообразовната установа	
Основ за надворешната евалуација	☐ Годишен план ☐ Барање на високообразовната установа ☐ Барање на Националниот Совет за високо образование и научно-истражувачка дејност ☐ Барање на министерот надлежен за високото образование
Одлука за формирање на стручната комисија (број на одлука и датум)	

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Оцена на исполнетост на стандарди и индикатори

СТАНДАРД 1: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КВАЛИТЕТ

ИНДИКАТОР	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
Установата има политика за обезбедување на квалитет која е објавена и јавно достапна.				
Установата има ефикасен и логичен систем за обезбедување на квалитет на образованието. Таа користи различни алатки за оценка и унапредување на квалитетот на образованието и редовно спроведува евалуација која ги опфаќа предметите, наставниот кадар, работата на помошните/студентски служби и општото ниво на задоволство во текот на студиите. Активностите се спроведуваат врз база на утврден календар на активности.				
Управата на установата е посветена на развојот и унапредување на квалитетот на образованието. Постои култура на координација и соработка помеѓу засегнатите страни во процесот. Установата поттикнува и обезбедува вклученост на студентите, работодавците и други релевантни институции/организации во процесот.				
Во рамките на установата функционира посебно тело надлежно за развој и имплементација на политиката за обезбедување квалитет.				
Установата редовно ги анализира информациите кои произлегуваат од системот за обезбедување на квалитет вклучувајќи ги и статистичките информации и презема мерки за подобрување на студиските програми врз основа на тие информации. Извештајот од самоевалуација е објавен на веб страната на установата.				
Обезбедувањето на квалитетот во установата претставува континуиран процес кој не завршува со извештајот од				

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

надворешната евалуација или со натамошното следење на установата. Препораките од претходната надворешна евалуација се имплементирани. Напредокот постигнат од последната надворешна евалуација е јасно демонстриран.¹²

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард.

СТАНДАРД 2: КРЕИРАЊЕ, ОДОБРУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ

Индикатор	ГО ИСПОЛНУВА			ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	
Установата има донесен/и акт/и или правила со кој се уредува постапката за изработка и одобрување на студиските програми за прв, втор и трет циклус на студии (доколку е применливо).				
Содржината на студиските програми кои се изведуваат во установата е добро осмислена и опишана. Таа е релевантна за целта на програмата и постигнување на резултатите од учењето. Целите на предметите се дефинирани и усогласени со исходот на образовниот процес (learning outcome). Студиските програми се изработени во насока на непречен развој на студентот и овозможуваат студентите да се стекнат со академско знаење и вештини, вклучително и такви кои може да бидат преносливи, што значи дека може да влијаат врз нивниот личен развој и може да бидат применети во развојот на нивните идни професии.				
Студиските програми одговараат на развојните потреби на општеството и економијата.				
Студиските програми се изработуваат/ревидираат во соработка со студентите и другите релевантни носители на интереси (деловна заедница, државни органи и други организации). Прибраните информации се анализираат, а програмата се прилагодува со цел да се избегне нејзино застарување. Процесот создава ефикасна средина за учење и поддршка на студентите.				
Студиските програми користат надворешна експертиза и референци. Програмата е усогласена со најдобрите странски практики и искуства.				
Студиските програми јасно го дефинираат целокупниот очекуван работен ангажман на студентот и вклучуваат добро структурирани надворешни активности				

¹² Овој индикатор ќе биде предмет на оценка по завршувањето на првата надворешна евалуација односно при следната надворешна евалуација на установата.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

<p>(обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата, но му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии). Оптоварувањето овозможува студентот да учествува во надворешни активности за време на студиите. Практичната настава е соодветно валоризирана во оптоварувањето и нејзината реализација редовно се следи.</p>				
<p>Информациите за студиската програма објавени на сајтот на установата кореспондираат со официјалните записи. Информациите се објавени и на јазикот на кој се изведува програмата.</p>				
<p>Високообразовните установи ги следат и периодично да ги ревидираат своите студиски програми со цел истите ги постигнат поставените цели и да ги задоволат потребите на студентите и општествената заедница. Ревизијата е насочена кон континуирано подобрување на студиските програми. За активностите кои се планираат или се преземаат врз основа на ревизијата треба да се информираат сите засегнати учесници.</p>				
<p>Статистичките податоци (бројот на предмети кои се реализираат, бројот на студенти, оцени, број и причини за напуштање на студиите итн.) редовно се следат и системски се анализираат.</p>				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард. Студиската програма НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард (се оценуваат сите студиски програми).

СТАНДАРД 3: УЧЕЊЕ, НАСТАВА И ВРЕДНУВАЊЕ НАСОЧЕНО КОН СТУДЕНТОТ

Индикатор	ГО ИСПОЛНУВА			ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	
<p>Установата има развиен механизам кој гарантира дека програмите се изведуваат на начин со кој се мотивираат студентите да земат активно учество во креирањето на процесот на учење и дека оценувањето на студентите го отсликува овој процес.</p>				
<p>Установата ја почитува различноста на студентите и нивните потреби, овозможува флексибилни пристапи на учење. Се користат различни модели на реализација на настава онаму каде е тоа возможно како и мноштво на педагошки методи.</p>				
<p>Установата редовно врши адаптација на начините на изведување настава. Наставата се темели на интерактивно учење и учење ориентирано кон студентот. Пристапот на учењето е фокусиран на</p>				

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

студентот, развојот на неговите вештини и компетенции. Пристапот е интердисциплинарен, базиран на студии на случај (case study) приспособен на циклусот на студии. Студиската програма вклучува и учење базирано на проекти.				
Сите кои учествуваат во оценувањето на студентите (наставници, соработници итн.), се запознаени со постојните методи на тестирање и испитување и добиваат поддршка во развивањето на сопствени вештини во ова поле; оценувањето вклучува различни формални алатки за оценување, лабораториски вежби, задачи, проекти итн.				
Критериумите и методите на вреднување и оценување на студентите се однапред објавени и познати.				
Оценувањето им овозможува на студентите да го демонстрираат степенот на постигнати резултати од учењето. Студентите добиваат повратни информации кои, по потреба се поврзани со совети за понатамошниот процесот на учење. Оценувањето се спроведува доследно и праведно за сите студенти, во согласност со постојните процедури. Резултатите ги исполнуваат очекуваните исходи од учењето. Начинот на оценување е прилагоден на целите на предметите. Каде што е возможно, оценувањето се спроведува од страна на повеќе испитувачи.				
Во установата постои формална процедура за жалба вклучувајќи и пријава на корупција од студентите на сите видови на студии. Системот е функционален и ефикасен.				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард. Студиската програма НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард (се оценуваат сите студиски програми).

СТАНДАРД 4: ЗАПИШУВАЊЕ И НАПРЕДУВАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ, ДИПЛОМИ И СЕРТИФИКАТИ

Индикатор	ГО ИСПОЛНУВА			ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	
Високообразовната установа соодветно ги спроведува однапред утврдените и објавени прописи кои ги покриваат сите фази на студирањето, т.е. запишувањето, напредувањето за време на студиите, дипломата и сертификатите. Прописите се јавно достапни.				
Установата има развиено функционална постапка и/или алатки за собирање и следење и за напредок на студентот и делува врз основа на добиените информации.				
Високообразовната установа има				

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

развиено постапка за признавање на периодите на студирање и претходно учење, што вклучува и признавање на неформалното и формалното учење, на студентите за време на студиите, вклучувајќи и за време на мобилноста на студентите.				
По завршувањето на студиите, студентите добиваат документација која ја појаснува стекнатата квалификација, компетенции и резултати од учењето, степенот, содржината и статусот на успешно завршените студии. Документација е јасна, разбирлива и сеопфатна.				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард.

СТАНДАРД 5: НАСТАВЕН КАДАР ¹³				
ИНДИКАТОР	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
Високообразовната установа обезбедува компетентен наставен кадар за реализација на студиските програми. Квалификациите на наставниот кадар вклучен во изведувањето на студиските програми се соодветни на профилот и концептот на студиите како и на предвидените наставни предмети.				
Објавените трудови на наставниот кадар во референтни научните публикации во последните 5 години се релевантни и придонесуваат во развојот на квалитетни студии односно научната област.				
Оптоварувањето на кадарот во делот на наставата е балансирано. Наставниот кадар се ангажира согласно законските одредби. Бројот на часови на наставниот кадар на годишно ниво е соодветен за реализација на квалитетна настава.				
Високообразовната установа има јасни, транспарентни и праведни процеси на вработување, преку услови за работа со кои се препознава важноста од наставната работа. Процесот се базира на академските квалификации и заслуги и нуди еднакви можности за сите кандидати. Праксата на установата кореспондира со утврдените критериуми.				
Установата има развиено постапка за обезбедување на соодветни работни услови за наставниот кадар. Кадарот располага со соодветна информатичка опрема, пристап до релевантни електронски бази од областа/студиската програма, соодветни просторни услови				

¹³ Се однесува на лицата избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, кои вршат високообразовна дејност.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

како и други ресурси релевантни за нивната работа.				
Установата нуди можности за професионален развој на наставниот кадар и постојано да го мотивира; редовно организира обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава, за нивните педагошки и технички вештини Установата редовно ги следи техничките вештини на наставниот кадар.				
Установата ангажира визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма. Нивниот профил е релевантен за студиската програма и носи додадена вредност.				
Се поттикнува научна работа со цел да се зајакне поврзаноста меѓу наставата и науката. Системот добро функционира и е ефикасен.				
Високообразовната установа поттикнува иновации во наставните методи и во користењето нови технологии.				
Установата има востановен систем на академски интегритет и спречување на плагијаризам.				
Установата има политика/документ/ акт за научноистражувачка работа. Индикаторите за научно-истражувачката работа се утврдени и редовно се следат.				
Научноистражувачката работа кореспондира со локалните, регионалните и/или националните развојни цели како и социо-економскиот и културниот контекст. Ефектот од научноистражувачката работа на локалните, регионалните и/или националните развојни цели редовно се следи, врз основа на кој се вршат соодветни подобрувања.				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард. Студиската програма НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард (се оценуваат сите студиски програми).

СТАНДАРД 6: РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДДРШКА НА СТУДЕНТИТЕ

Индикатор	ГО ИСПОЛНУВА			ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	
Установата обезбедува соодветно финансирање на активностите за учење и настава и на тој начин овозможува соодветни и лесно достапни ресурси за учење и поддршка на студентите. Системот за финансирање на установата односно студиските програми е ефикасен и се базира на потребите на студентите.				

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Установата располага со систем за финансирање на научноистражувачка дејност кој сеопфатен и ефикасен.				
Техничките ресурси на установата (библиотеки, лаборатории, простории за работа, информатичка опрема и др.) се соодветни за реализација на студиската програма. Студентите и наставниот кадар вклучувајќи ги и лицата со посебни потреби имаат пристап до сите ресурси. Установата располага со соодветна инфраструктура за учење на далечина. Техничките ресурси се предмет на редовен мониторинг во установата.				
Работата на помошните /административните служби е соодветно организирана и е во функција на внатрешното обезбедување на квалитет. Службите во својата работа ги земаат предвид флексибилните начини на учење и настава како и потребите на различната студентска популација (на пример, студентите постари од 25 години, вонредните и вработените студенти, студентите од странство и студентите со посебни потреби). Бројот на вработени помошните/административните служби и нивниот профил е соодветен за бројот на студенти на сите видови на студии. Помошниот и административен кадар има можност за развој на сопствените компетенции.				
Установата го поттикнува вклучувањето на студентите во научноистражувачки проекти на сите циклуси на студии.				
Студентите имаат на располагање специфични форми на поддршка вклучувајќи: советник за академски развој кој го следи нивниот развој, дава поддршка за планирање на кариерата и други академски предизвици и/или функционален Центар за кариера, менторски сесии, психолошка поддршка и др.				
Установата има функционален систем за следење на членовите на Алумни заедницата. Алумни заедницата е вклучена во развојните планови на установата. Установата организира редовни настани и/или иницијативи преку кои се одржува контактот со завршените студенти.				
Студентите активно учествуваат во управувањето на установата. Во рамките на установата функционира студентско собрание и студентски правобранител односно негов заменик. Установата ги поддржува општествените, културните и спортските активности на студентите. Таа им овозможува простории, поддршка како и годишен буџет.				

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Студентите се запознаени со услугите и можностите кои им стојат на располагање.

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард. Студиската програма НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард (се оценуваат сите студиски програми).

СТАНДАРД 7: УПРАВУВАЊЕ СО ИНФОРМАЦИИ

ИНДИКАТОР	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
Високообразовната установа редовно прибира, анализира и користи информации кои се важни за успешно спроведување на студиските програми и другите активности. Преку ефикасен процес на собирање и анализа на податоци за студиските програми и другите активности, податоците се внесуваат во внатрешниот систем за обезбедување квалитет.				
Информациите кои се прибираат се релевантни за профилот на установата односно студиските програми и вклучуваат: клучните показатели на успехот; профилот на студентската популација; напредокот на студентите, успехот и стапката на отпишување на студентите; степен на исполнетост на очекувањата од студиските програми од страна на студентите; ресурсите за учење и поддршката кои се достапни на студентите, податоците за вработување на дипломираните студенти и нивните кариери итн. Студентите и вработените се вклучени во процесите на обезбедување и анализа на податоците како и во планирањето на активностите кои произлегуваат од нив.				
Установата води регистар на значајни настани, активности и процеси. Податоците се собираат, анализираат и се користат потребите на стратешкиот менаџмент на установата.				
Безбедноста на информациите (во печатена и електронска форма) особено на информациите поврзани со податоците на студентите, резултатите од испитите, дискусијата на дигиталните платформи итн. е заштитена. Установата соодветно ги штити личните податоци на сите засегнати страни.				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард.

СТАНДАРД 8: ИНФОРМИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

ИНДИКАТОР	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
Високообразовната установа редовно објавува податоци за своите активности и за студиските програми. Информациите објавени на веб страната и другите медиуми (печатени, социјални медиуми) на установата се точни, јасни, прецизни, објективни, ажурирани и лесно достапни. Установата редовно учествува или организира саеми на кои ги презентира своите активности и студиски програми. Информациите кои се однесуваат на активностите на високообразовните установи се корисни за потенцијалните и за тековните студенти, како и за поранешните студенти, други лица и јавноста.				
Високообразовната установа има објавено податоци за своите активности, вклучително и информации за студиските програми кои ги реализираат, критериумите за упис, предвидените цели од учењето, квалификациите со кои студентот се стекнува како резултат на учењето, постапките кои се применуваат во наставата, учењето и оценувањето, стапките на проодност и условите за учење кои им се на располагање на студентите, информациите за потенцијално вработување на дипломираните студенти како и документите предвидени во член 21 став 3 од Законот за високо образование.				
Клучните исходи од учењето и од научноистражувачката работа се објавуваат на веб страната на установата. На пример, пред одбрана на докторската дисертација, истата задолжително се објавува на веб страната на високообразовната установа на која се изведува третиот циклус на студии (доколку е применливо).				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард.

СТАНДАРД 9: МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА				
ИНДИКАТОР	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
Студентите активно ги користат можностите за мобилност на студентите. Мобилноста е соодветно вреднувана и признаена.				
Установата има развиено политика за				

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

меѓународна соработка и интернационализација. Таа има утврдено индикатори за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка и интернационализација. Овие индикатори редовно се следат. Определено е посебно тело надлежно за меѓународната соработка и интернационализација во рамките на установата.				
Установата има на располагање соодветни финансиски ресурси за реализација на меѓународна соработка. За потребите на меѓународната соработка установата одвојува финансиски ресурси од сопствените приходи, но и користи средства од националниот буџет, странски донатори и програми, локалната самоуправа итн.				
Установата соработува со други институции во земјата и странство во функција на реализација на студиските програми. Реализира заеднички проекти со странски универзитети (конференции, мобилност и други соработки), а резултатите од тие проекти се релевантни за студиските програми. Установата реализира заеднички програми со странски универзитети.				
Установата има востановено систем за привлекување на наставници и студенти од странство. Странски професори редовно се вклучуваат во наставата, ангажирани се како ментори или членови на комисии за оценка на магистерски и докторски трудови итн. Бројот на странски студенти се зголемува.				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард.

СВОТ Анализа на установата

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
МОЖНОСТИ	ЗАКАНИ

Препораки за подобрување на установата

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

ПРЕПОРАКИ

Предлог од индивидуален извештај

ПРЕДЛОГ

Врз основа на спроведената евалуација предлагам ПРОДОЛЖУВАЊЕ/ОДЗЕМАЊЕ на акредитацијата на високообразовната установа.
Покрај тоа, предлагам ПРОДОЛЖУВАЊЕ/ОДЗЕМАЊЕ на акредитацијата на следниве студиски програми:

Место, датум

име и презиме на членот на стручната комисија
(своерачен потпис)

Прилог 4 - Образец за извештај од надворешна евалуација

До
Одбор за евалуација
Агенција за квалитет во високото образование

ИЗВЕШТАЈ ОД НАДВОРЕШНА ЕВАЛУАЦИЈА

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ

Назив на установата	
Седиште	
Членови на стручната комисија (име и презиме, службени контакт информации)	1... 2... 3...
Период на посета на високообразовната установа	
Основ за надворешната евалуација	☐ Годишен план ☐ Барање на високообразовната установа ☐ Барање на Националниот Совет за високо образование и научно-истражувачка дејност ☐ Барање на министерот надлежен за високото образование
Одлука за формирање на стручната комисија (број на одлука и датум)	

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Оцена на исполнетост на стандарди и индикатори

СТАНДАРД 1: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КВАЛИТЕТ

Индикатор	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
Установата има политика за обезбедување на квалитет која е објавена и јавно достапна.				
Установата има ефикасен и логичен систем за обезбедување на квалитет на образованието. Таа користи различни алатки за оценка и унапредување на квалитетот на образованието и редовно спроведува евалуација која ги опфаќа предметите, наставниот кадар, работата на помошните/студентски служби и општото ниво на задоволство во текот на студиите. Активностите се спроведуваат врз база на утврден календар на активности.				
Управата на установата е посветена на развојот и унапредување на квалитетот на образованието. Постои култура на координација и соработка помеѓу засегнатите страни во процесот. Установата поттикнува и обезбедува вклученост на студентите, работодавците и други релевантни институции/организации во процесот.				
Во рамките на установата функционира посебно тело надлежно за развој и имплементација на политиката за обезбедување квалитет.				
Установата редовно ги анализира информациите кои произлегуваат од системот за обезбедување на квалитет вклучувајќи ги и статистичките информации и презема мерки за				

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

подобрување на студиските програми врз основа на тие информации. Извештајот од самовалуација е објавен на веб-страницата на установата.				
Обезбедувањето на квалитетот во установата претставува континуиран процес кој не завршува со извештајот од надворешната евалуација или со натамошното следење на установата. Препораките од претходната надворешна евалуација се имплементирани. Напредокот постигнат од последната надворешна евалуација е јасно демонстриран. ¹⁴				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард.

СТАНДАРД 2: КРЕИРАЊЕ, ОДОБРУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ

ИНДИКАТОР	ГО ИСПОЛНУВА			ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	
Установата има донесен/и акт/и или правила со кој се уредува постапката за изработка и одобрување на студиските програми за прв, втор и трет циклус на студии (доколку е применливо).				
Содржината на студиските програми кои се изведуваат во установата е добро осмислена и опишана. Таа е релевантна за целта на програмата и постигнување на резултатите од учењето. Целите на предметите се дефинирани и усогласени со исходот на образовниот процес (learning outcome). Студиските програми се изработени во насока на непречен развој на студентот и овозможуваат студентите да се стекнат со академско знаење и вештини, вклучително и такви кои може да бидат преносливи, што значи дека може да влијаат врз нивниот личен развој и може да бидат применети во развојот на нивните идни професии.				
Студиските програми одговараат на развојните потреби на општеството и економијата.				
Студиските програми се изработуваат/ревидираат во соработка со студентите и другите релевантни носители на интереси (деловна заедница, државни органи и други организации). Прибраните информации се анализираат, а програмата се прилагодува со цел да се избегне нејзино застарување. Процесот создава ефикасна средина за учење и поддршка на студентите.				

¹⁴ Овој индикатор ќе биде предмет на оценка по завршувањето на првата надворешна евалуација односно при следната надворешна евалуација на установата.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

Студиските програми користат надворешна експертиза и референци. Програмата е усогласена со најдобрите странски практики и искуства.				
Студиските програми јасно го дефинираат целокупниот очекуван работен ангажман на студентот и вклучуваат добро структурирани надворешни активности (обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата, но му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии). Оптоварувањето овозможува студентот да учествува во надворешни активности за време на студиите. Практичната настава е соодветно валоризирана во оптоварувањето и нејзината реализација редовно се следи.				
Информациите за студиската програма објавени на сајтот на установата кореспондираат со официјалните записи. Информациите се објавени и на јазикот на кој се изведува програмата.				
Високообразовните установи ги следат и периодично да ги ревидираат своите студиски програми со цел истите ги постигнат поставените цели и да ги задоволат потребите на студентите и општествената заедница. Ревизијата е насочена кон континуирано подобрување на студиските програми. За активностите кои се планираат или се преземаат врз основа на ревизијата треба да се информираат сите засегнати учесници.				
Статистичките податоци (бројот на предмети кои се реализираат, бројот на студенти, оцени, број и причини за напуштање на студиите итн.) редовно се следат и системски се анализираат.				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард. Студиската програма НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард (се оценуваат сите студиски програми).

СТАНДАРД 3: УЧЕЊЕ, НАСТАВА И ВРЕДНУВАЊЕ НАСОЧЕНО КОН СТУДЕНТОТ

ИНДИКАТОР	ГО ИСПОЛНУВА			ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	
Установата има развиен механизам кој гарантира дека програмите се изведуваат на начин со кој се мотивираат студентите да земат активно учество во креирањето на процесот на учење и дека оценувањето на студентите го отсликува овој процес.				
Установата ја почитува различноста на студентите и нивните потреби, овозможува флексибилни пристапи на учење. Се				

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

користат различни модели на реализација на настава онаму каде е тоа возможно како и мноштво на педагошки методи.				
Установата редовно врши адаптација на начините на изведување настава. Наставата се темели на интерактивно учење и учење ориентирано кон студентот. Пристапот на учењето е фокусиран на студентот, развојот на неговите вештини и компетенции. Пристапот е интердисциплинарен, базиран на студии на случај (case study) приспособен на циклусот на студии. Студиската програма вклучува и учење базирано на проекти.				
Сите кои учествуваат во оценувањето на студентите (наставници, соработници итн.), се запознаени со постојните методи на тестирање и испитување и добиваат поддршка во развивањето на сопствени вештини во ова поле; оценувањето вклучува различни формални алатки за оценување, лабораториски вежби, задачи, проекти итн.				
Критериумите и методите на вреднување и оценување на студентите се однапред објавени и познати.				
Оценувањето им овозможува на студентите да го демонстрираат степенот на постигнати резултати од учењето. Студентите добиваат повратни информации кои, по потреба се поврзани со совети за понатамошниот процесот на учење. Оценувањето се спроведува доследно и праведно за сите студенти, во согласност со постојните процедури. Резултатите ги исполнуваат очекуваните исходи од учењето. Начинот на оценување е прилагоден на целите на предметите. Каде што е возможно, оценувањето се спроведува од страна на повеќе испитувачи.				
Во установата постои формална процедура за жалба вклучувајќи и пријава на корупција од студентите на сите видови на студии. Системот е функционален и ефикасен.				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард. Студиската програма НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард (се оценуваат сите студиски програми).

СТАНДАРД 4: ЗАПИШУВАЊЕ И НАПРЕДУВАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ, ДИПЛОМИ И СЕРТИФИКАТИ

Индикатор	ГО ИСПОЛНУВА			ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	
Високообразовната установа соодветно ги спроведува однапред утврдените и објавени прописи кои ги покриваат сите				

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

фази на студирањето, т.е. запишувањето, напредувањето за време на студиите, дипломата и сертификатите. Прописите се јавно достапни.				
Установата има развиено функционална постапка и/или алатки за собирање и следење и за напредок на студентот и делува врз основа на добиените информации.				
Високообразовната установа има развиено постапка за признавање на периодите на студирање и претходно учење, што вклучува и признавање на неформалното и формалното учење, на студентите за време на студиите, вклучувајќи и за време на мобилноста на студентите.				
По завршувањето на студиите, студентите добиваат документација која ја појаснува стекнатата квалификација, компетенции и резултати од учењето, степенот, содржината и статусот на успешно завршените студии. Документација е јасна, разбирлива и сеопфатна.				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард.

СТАНДАРД 5: НАСТАВЕН КАДАР ¹⁵				
ИНДИКАТОР	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
Високообразовната установа обезбедува компетентен наставен кадар за реализација на студиските програми. Квалификациите на наставниот кадар вклучен во изведувањето на студиските програми се соодветни на профилот и концептот на студиите како и на предвидените наставни предмети.				
Објавените трудови на наставниот кадар во референтни научните публикации во последните 5 години се релевантни и придонесуваат во развојот на квалитетни студии односно научната област.				
Оптоварувањето на кадарот во делот на наставата е балансирано. Наставниот кадар се ангажира согласно законските одредби. Бројот на часови на наставниот кадар на годишно ниво е соодветен за реализација на квалитетна настава.				
Високообразовната установа има јасни, транспарентни и праведни процеси на вработување, преку услови за работа со кои се препознава важноста од наставната работа. Процесот се базира на академските квалификации и заслуги и				

¹⁵ Се однесува на лицата избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, кои вршат високообразовна дејност.

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

нуди еднакви можности за сите кандидати. Праксата на установата кореспондира со утврдените критериуми.				
Установата има развиено постапка за обезбедување на соодветни работни услови за наставниот кадар. Кадарот располага со соодветна информатичка опрема, пристап до релевантни електронски бази од областа/студиската програма, соодветни просторни услови како и други ресурси релевантни за нивната работа.				
Установата нуди можности за професионален развој на наставниот кадар и постојано да го мотивира; редовно организира обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава, за нивните педагошки и технички вештини. Установата редовно ги следи техничките вештини на наставниот кадар.				
Установата ангажира визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма. Нивниот профил е релевантен за студиската програма и носи додадена вредност.				
Се поттикнува научна работа со цел да се зајакне поврзаноста меѓу наставата и науката. Системот добро функционира и е ефикасен.				
Високообразовната установа поттикнува иновации во наставните методи и во користењето нови технологии.				
Установата има воспоставен систем на академски интегритет и спречување на плагијаризам.				
Установата има политика/документ/ акт за научноистражувачка работа. Индикаторите за научноистражувачката работа се утврдени и редовно се следат.				
Научноистражувачката работа кореспондира со локалните, регионалните и/или националните развојни цели како и социо-економскиот и културниот контекст. Ефектот од научноистражувачката работа на локалните, регионалните и/или националните развојни цели редовно се следи, врз основа на кој се вршат соодветни подобрувања.				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард. Студиската програма НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард (се оценуваат сите студиски програми).

СТАНДАРД 6: РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДДРШКА НА СТУДЕНТИТЕ

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

ИНДИКАТОР				ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	
Установата обезбедува соодветно финансирање на активностите за учење и настава и на тој начин овозможува соодветни и лесно достапни ресурси за учење и поддршка на студентите. Системот за финансирање на установата односно студиските програми е ефикасен и се базира на потребите на студентите. Установата располага со систем за финансирање на научноистражувачка дејност кој сеопфатен и ефикасен.				
Техничките ресурси на установата (библиотеки, лаборатории, простории за работа, информатичка опрема и др.) се соодветни за реализација на студиската програма. Студентите и наставниот кадар вклучувајќи ги и лицата со посебни потреби имаат пристап до сите ресурси. Установата располага со соодветна инфраструктура за учење на далечина. Техничките ресурси се предмет на редовен мониторинг во установата.				
Работата на помошните /административните служби е соодветно организирана и е во функција на внатрешното обезбедување на квалитет. Службите во својата работа ги земаат предвид флексибилните начини на учење и настава како и потребите на различната студентска популација (на пример, студентите постари од 25 години, вонредните и вработените студенти, студентите од странство и студентите со посебни потреби). Бројот на вработени помошните/административните служби и нивниот профил е соодветен за бројот на студенти на сите видови на студии. Помошниот и административен кадар има можност за развој на сопствените компетенции.				
Установата го поттикнува вклучувањето на студентите во научноистражувачки проекти на сите циклуси на студии.				
Студентите имаат на располагање специфични форми на поддршка вклучувајќи: советник за академски развој кој го следи нивниот развој, дава поддршка за планирање на кариерата и други академски предизвици и/или функционален Центар за кариера, менторски сесии, психолошка поддршка и др.				
Установата има функционален систем за следење на членовите на Алумни заедницата. Алумни заедницата е вклучена во развојните планови на				

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

установата. Установата организира редовни настани и/или иницијативи преку кои се одржува контактот со завршените студенти.				
Студентите активно учествуваат во управувањето на установата. Во рамките на установата функционира студентско собрание и студентски правобранител односно негов заменик. Установата ги поддржува општествените, културните и спортските активности на студентите. Таа им овозможува простории, поддршка како и годишен буџет.				
Студентите се запознаени со услугите и можностите кои им стојат на располагање.				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард. Студиската програма НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард (се оценуваат сите студиски програми).

СТАНДАРД 7: УПРАВУВАЊЕ СО ИНФОРМАЦИИ				
ИНДИКАТОР	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
Високообразовната установа редовно прибира, анализира и користи информации кои се важни за успешно спроведување на студиските програми и другите активности. Преку ефикасен процес на собирање и анализа на податоци за студиските програми и другите активности, податоците се внесуваат во внатрешниот систем за обезбедување квалитет.				
Информациите кои се прибираат се релевантни за профилот на установата односно студиските програми и вклучуваат: клучните показатели на успехот; профилот на студентската популација; напредокот на студентите, успехот и стапката на отпишување на студентите; степен на исполнетост на очекувањата од студиските програми од страна на студентите; ресурсите за учење и поддршката кои се достапни на студентите, податоците за вработување на дипломираните студенти и нивните кариери итн. Студентите и вработените се вклучени во процесите на обезбедување и анализа на податоците како и во планирањето на активностите кои произлегуваат од нив.				
Установата води регистар на значајни настани, активности и процеси. Податоците се собираат, анализираат и се користат потребите на стратешкиот менаџмент на установата.				
Безбедноста на информациите (во				

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

печатена и електронска форма) особено на информациите поврзани со податоците на студентите, резултатите од испитите, дискусијата на дигиталните платформи итн. е заштитена. Установата соодветно ги штити личните податоци на сите засегнати страни.

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард.

СТАНДАРД 8: ИНФОРМИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА

ИНДИКАТОР	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
Високообразовната установа редовно објавува податоци за своите активности и за студиските програми. Информациите објавени на веб страната и другите медиуми (печатени, социјални медиуми) на установата се точни, јасни, прецизни, објективни, ажурирани и лесно достапни. Установата редовно учествува или организира саеми на кои ги презентира своите активности и студиски програми. Информациите кои се однесуваат на активностите на високообразовните установи се корисни за потенцијалните и за тековните студенти, како и за поранешните студенти, други лица и јавноста.				
Високообразовната установа има објавено податоци за своите активности, вклучително и информации за студиските програми кои ги реализираат, критериумите за упис, предвидените цели од учењето, квалификациите со кои студентот се стекнува како резултат на учењето, постапките кои се применуваат во наставата, учењето и оценувањето, стапките на проодност и условите за учење кои им се на располагање на студентите, информациите за потенцијално вработување на дипломираните студенти како и документите предвидени во член 21 став 3 од Законот за високо образование.				
Клучните исходи од учењето и од научноистражувачката работа се објавуваат на веб страната на установата. На пример, пред одбрана на докторската дисертација, истата задолжително се објавува на веб страната на високообразовната установа на која се изведува третиот циклус на студии (доколку е применливо).				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард.

СТАНДАРД 9: МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

ИНДИКАТОР	ГО ИСПОЛНУВА	ДЕЛУМНО ГО ИСПОЛНУВА	НЕ ГО ИСПОЛНУВА	ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
Студентите активно ги користат можностите за мобилност на студентите. Мобилноста е соодветно вреднувана и признаена.				
Установата има развиено политика за меѓународна соработка и интернационализација. Таа има утврдено индикатори за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка и интернационализација. Овие индикатори редовно се следат. Определено е посебно тело надлежно за меѓународната соработка и интернационализација во рамките на установата.				
Установата има на располагање соодветни финансиски ресурси за реализација на меѓународна соработка. За потребите на меѓународната соработка установата одвојува финансиски ресурси од сопствените приходи, но и користи средства од националниот буџет, странски донатори и програми, локалната самоуправа итн.				
Установата соработува со други институции во земјата и странство во функција на реализација на студиските програми. Реализира заеднички проекти со странски универзитети (конференции, мобилност и други соработки), а резултатите од тие проекти се релевантни за студиските програми. Установата реализира заеднички програми со странски универзитети.				
Установата има востановено систем за привлекување на наставници и студенти од странство. Странски професори редовно се вклучуваат во наставата, ангажирани се како ментори или членови на комисији за оценка на магистерски и докторски трудови итн. Бројот на странски студенти се зголемува.				

НАОД: Високообразовната установа НЕ/ГО исполнува горенаведениот стандард.

СВОТ Анализа на установата

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
МОЖНОСТИ	ЗАКАНИ

Република Северна Македонија
Национален совет за високо образование и научноистражувачка дејност

--	--

Препораки за подобрување на установата

ПРЕПОРАКИ

Предлог од Извештај за надворешна евалуација

ПРЕДЛОГ
Врз основа на спроведената евалуација предлагаме ПРОДОЛЖУВАЊЕ/ОДЗЕМАЊЕ на акредитацијата на високообразовната установа. Покрај тоа, предлагаме ПРОДОЛЖУВАЊЕ/ОДЗЕМАЊЕ на акредитацијата на следниве студиски програми: За овој предлог гласаа: Против овој предлог гласаа: Воздржани:
ИЗДВОЕНО МИСЛЕЊЕ